

Zakon br. 04/L-027

O ZAŠTITI OD PRIRODNIH I DRUGIH NEPOGODA

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo;

Usvaja

ZAKON O ZAŠTITI OD PRIRODNIH I DRUGIH NEPOGODA

POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Cilj

Ovaj zakon ima za cilj zaštitu i spašavanje ljudi, stoke, imovine, kulturnog nasleđstva i životne sredine od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 2 Delokrug

1. Delokrug ovog zakona je upravljanje prirodnim i drugim nepogodama, smanjenje broja nesreća, sprečavanje i smanjenje broja žrtava i drugih posledica od sličnih nesreća.
2. Država je dužna da organizuje zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda ka jedinstveni i integralni državni sistem.
3. Sistem zaštite iz stava 2. ovog člana sadrži programiranje, planiranje, organizaciju, menažiranje, sprovođenje, nadzor, koordinaciju i finansiranje mera i aktivnosti o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 3 Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Ministarstvo** – Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP);

1.2. **Agencija** - Agencija za vanredne situacije (AVS) ka izvršna agencija osnovana na osnovu zakona u okviru MUP-a;

1.3. **Struktura za zaštitu, spašavanje i pomoć (SZSP)** – fizička i pravna lica koji su svojim ljudskim resursima i sa materijalima koji su im na raspolaganju, namenjeni su za spašavanje i pomoć u slučajevima prirodnih i drugih nepogoda;

1.4. **Nepogoda** – događaj ili delovi događaja koji je prouzrokovan od viših prirodnih ili drugih sila i okolnosti koje su izvan naše kontrole koje ugrožavaju život ljudi, stoku i

imovinu, prouzrokuju štete na kulturnom nasledstvu i životnu sredinu u takvim razmerama da iziskuju preduzimanje mera i premeštaj posebnih saga i resursa.

1.5. **Prirodne nepogode** – zemljotresi, poplave, odron zemlje, smetovi, jak vetar, grad, sneg i kiša, mraz, suša, vatra na otvorenom prostoru, izbijanje infektivnih bolesti koje utiču na ljude, stoku i bilje i druge nepogode nastalih od prirodnih sila;

1.6. **Druge nepogode** – nesreće koje obuhvataju putni, železnički i vazdušni saobraćaj, požari, nesreće u rudnicima, rušenje brana, nuklearne nesreće i ekološke i industrijske nesreće prouzrokovane od strane ljudskih aktivnosti i delovanja, zatim od rata i emergentnih situacija, upotrebe oružja i sredstva za uništenje u masi, od strane terorista sa klasičnim sredstvima i u drugim formama uništenja u masi;

1.7. **Kriza** – bezbedonosno stanje na regionalnom prostoru i šire koja se ne može kontrolisati običnim merama i resursima, kada su ugrožena osnovne vrednosti Republike Kosova zbog ekonomskih, socijalnih, vojnih i drugih razloga koje mogu da pređu granice i predstavljaju nezaobilazni opasnost za druge odgovarajuće zemlje;

1.8. **Ekološka nesreća** – prema utvrđenim odredbama Zakona o zaštiti životne sredine, podrazumeva nesreću životne sredine prouzrokovano od neočekivanog ili nekontrolisanog događaja zbog upada na okolinu, koja kao posledicu može imati ugrožavanje zdravlje ljudi ili kvaliteta okoline;

1.9. **Industrijska nesreća** – događaj koji se dogodio van kontrole tokom izvršenja aktivnosti mašinerijom i opasnim ili štetnim materijama a takav događaj ugrožava život i zdravlje ljudi, stoke, imovinu, kulturno nasledstvo i životnu sredinu;

1.10. **Opasne materije** – svaka materija u tvrdom, gasnom ili tečnom stanju koja se u nekontrolisanom protoku u životnoj sredini predstavlja nezaobilaznu opasnost za život ljudi i stoke ili prouzrokuje poremećivanja ili oštećenje imovine ili štetno deluje na okolinu;

1.11. **Opasnost** – mogućnost oštećenja ili ugrožavanje života ili zdravlja ljudi i stoke i mogućnost prouzrokovanja poremećenja i oštećenje imovine, kulturnog nasledstva i životne sredine;

1.12. **Ugrožavanje** - realno izloženje ljudi, stoke, imovine, kulturnog nasledstva i životne sredina opasnostima od prirodnih i drugih nepogoda;

1.13. **Stepen ugroženosti** – očekivani stepen štete i druge posledica od prirodnih i drugih nepogoda;

1.14. **Šteta prouzrokovana od prirodnih i drugih nepogoda** - neposredna šteta i troškovi intervencije i preduzetih mera radi smanjena štetnih posledica od nepogoda;

1.15. **Mere sprečavanja** - svaka preduzeta mera radi sprečavanja nepogode ili radi olakšanje njenih štetnih posledica;

1.16. **Životna sredina** – prirodna sredina, vazduh, zemlja, voda, flora i fauna u smislu međusobnog delovanja i kulturnog nasledstva kao deo životne sredine koju je čovek stvorio;

1.17. **Kulturno nasledstvo** – zgrade i delovi zgrada, aneksi, zemljišne parcele, naselja, vegetacija i druge prirodne forma stvorene od čoveka, kulturni i istorijski objekti, nepokretni objekti kulturnog nasledstva, pokretni objekti i kolekcije stvari od kulturne vrednosti za državu, pokretni objekti kulturnog nasledstva;

1.18. **Mobilizacija** – postupci i aktivnosti za uzbunu struktura za zaštitu i spašavanje i druge snage za zaštitu, spašavanje i pomoć u cilju spremnosti za izvršenje zadataka u ratnom stanju ili u drugim emergentnim slučajevima;

1.19. **Aktiviranje** - postupci i aktivnosti radi organizovanog podizanja i premeštaja mehanizama Emergentnih usluga i struktura za zaštitu i spašavanje, resursa tokom operacija za zaštitu, spašavanje i pomoć;

1.20. **Upozorenje** – postupci i aktivnosti za upozorenje populacije i lokalnog komuniteta, nacionalne vlasti, preduzeća, druge institucije i organizacije zvučnim signalima ukoliko postoji opasnost od prirodnih i drugih nepogoda kao i aktiviranje jedinica, službe i drugih operacionih struktura namenjenih za zaštitu, spašavanje i pomoć;

1.21. **Emergentno reagovanje** - aktivnosti koje adresiraju hitne i neposredne efekte nesreće uključujući momentalne aktivnosti radi očuvanja života, materijalnih dobara i životne sredine, ispunjenje elementarnih ljudskih potreba kao i održavanje socijalne, ekonomske i političke strukture pogođenog stanovništva;

1.22. **Resursi za zaštitu-spašavanje i pomoć** – svi ljudski, tehnički, materijalni i finansijski izvori uključujući i sredstva i opremu za zaštitu i spašavanje, objekte za sklonište i druga sredstva za zaštitu, sredstva i opremu za trening, skladišta, sredstva transporta, sredstva za komuniciranje i obaveštenje koja su namenjena radi korišćenja ili su korišćena za zaštitu, spašavanje i pomoć;

1.23. **Sredstva i oprema za zaštitu i spašavanje** – sredstva za ličnu i kolektivnu zaštitu, opreme, vozila i druga tehnička sredstva potrebne za stručnjake, jedinice za spašavanje službe i resurse u operacijama zaštite, spašavanje i pomoći;

1.24. **Pomoćni artikli** - hrana, pitka voda, odeća i obuća, lekovi, oprema za sklonište i druga oprema koja se ugroženoj ili pogođenoj populaciji deli besplatno kao pomoć radi ublažavanja posledica koja su nastala od prirodnih i drugih nepogoda;

1.25. **Procena opasnosti** - kvalitetne i kvantitativne analize prirodnih i drugih okolnosti povezane sa prirodnim i drugim nepogodama uključujući procenu mogućeg pravca razvoja i moguće posledice od nepogode, predloženi nivo zaštite od odgovarajućih opasnosti i predlog o merama za sprečavanje i o drugim merama za zaštitu, spašavanje i pomoć;

1.26. **Plan za reagovanje u vanrednim situacijama** - plan za zaštitu, spašavanje i pružanje pomoći u slučaju nesreće, koji je izrađen na osnovu procene opasnosti i nalaza stručnjaka;

1.27. **Odgovorno lice za prouzrokovanje nepogode** - lice koje svojim činjenjem ili nečinjenjem prouzrokuje nesreću ;

1.28. **Nepoznato lice koje je odgovorno za nesreću** - svako fizičko i pravno lice koje prouzrokuje nesreću čiji je identitet za odgovarajuće organe u vremenu kada se vode operacije zaštite, spašavanja i pomoći, nepoznat;

1.29. **Zaštita** – organizacione, tehničke i druge mere, upotreba tehničkih i drugih mera radi momentalne lične i kolektivne zaštite ljudi, stoke, imovine, kulturnog nasledstva i životne sredine protiv prirodnih i drugih nepogoda;

1.30. **Spašavanje** – mere i procedure radi spašavanja ljudi, stoke, kulturnog nasledstva i životne sredine od posledica prirodnih i drugih nepogoda;

1.31. **Pomoć** – mere i usluge specijalista radi spašavanja ljudi, stoke, kulturnog nasleđstva i životne sredine od posledica prirodnih i drugih nepogoda;

1.32. **Prva pomoć** – zbrinjavanje povređenih i bolesnih lica čije zdravlje je u opasnosti od posledica prirodnih ili drugih nepogoda koje su se dogodile na polju i van zdravstvenih institucija u okviru operacija spašavanja;

1.33. **Elementarni uslovi za život** – u slučajevima prirodnih i drugih nepogoda podrazumeva emergentnu medicinsku negu za ljude i stoku, smeštaj, pijaću vodu, hranu, lekove i druge potrebe za život i zdravlje pogođenog stanovništva;

1.34. **Zona** – integrisana geografska, urbana ili druga sredina koja obuhvata dve ili više opština koje, u cilju zaštite od prirodnih i drugih nepogoda, predstavljaju jednu celinu;

1.35. **Sklonište** – objekat ili deo objekta koji je izgrađen i opremljen sa opremom za snabdevanje vazduhom i drugom ključnom opremom za stanovanje koja pruža smeštaj i zaštitu od neprirodnih i drugih nepogoda;

1.36. **Građanin** – državljanin Republike Kosovo ili stranac u svrhu ovog zakona.

Član 4

Osnovni zadaci sistema zaštite od prirodnih i drugih nepogoda

1. Osnovni zadaci sistema zaštite od prirodnih i drugih nepogoda su sledeći:
 - 1.1. otkrivanje, monitoring i istraživanje opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.2. sprečavanje prirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.3. obaveštenje, upozorenje i uzbuna o nezaobilaznoj opasnosti uz davanje uputstava za zaštitu, spašavanje i pomoć;
 - 1.4. obučavanje i stručno osposobljavanje za zaštitu, spašavanje i pomoć;
 - 1.5. pripravnost za reagovanje u vanrednim situacijama, stvaranje i održavanje drugih forma pripravnosti za zaštitu spašavanja i pomoć;
 - 1.6. samozaštita, samopomoć i uzajamna pomoć;
 - 1.7. mobilizacija i aktiviranje mehanizama za zaštitu i spašavanje i struktura za zaštitu i spašavanje, te resursa za zaštitu, spašavanje i pomoć;
 - 1.8. utvrđivanje i sprovođenje zaštitnih mera;
 - 1.9. spašavanje i pomoć;
 - 1.10. oporavak od prirodnih i drugih nepogoda do obezbeđenja osnovnih uslova za život;
 - 1.11. procena štete prouzrokovane od prirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.12. međunarodna saradnja u vezi sprovođenja zaštite od prirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.13. nadzor nad sprovođenjem pravila o zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.14. pružanje pomoći drugim zemljama u slučajevima prirodnih i drugih nepogoda.

Član 5 Zaštita i spašavanje

1. Zaštita i spašavanje organizuju se ka integralni elemenat Integrisanog sistema upravljanja vanrednim situacijama.
2. Zaštita, spašavanje i druge aktivnosti zaštite od prirodnih i drugih nepogoda su humanitarne a ne vojne prirode.

Član 6 Obaveštenje o opasnosti

Svako lice je dužno da najbliži centar za emergenciju ili policiju odmah kada to vidi ili kada o tome sazna obavesti o svakoj opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 7 Subjekti za pružanje zaštite

1. Zaštita od prirodnih i drugih nepogoda se obezbeđuje od strane:
 - 1.1. građana koji žive u Republici Kosovo;
 - 1.2. lica koji su dobrovoljno organizovani u klubovima, stručnim udruženjima i u drugim nevladinim organizacijama uključene u aktivnostima u vezi zaštite od neprirodnih i drugih nepogoda;
 - 1.3. službe spašavanja;
 - 1.4. preduzeća, druge institucije i organizacije;
 - 1.5. organi lokalnog upravljanja, i
 - 1.6. država u okviru nadležnosti ili u okviru njenih odgovarajućih prava i odgovornosti.

Član 8 Sprovođenje zaštite i međunarodna saradnja

1. Zaštita od prirodnih i drugih nepogoda sprovodi se kao jedinstveni podsistem nacionalnog sistema obezbeđenja i nadovezuje se sa drugim podsistemima bezbednosti na lokalnom, regionalnom i centralnom nivou.
2. Država organizuje zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda odigrajući aktivnu ulogu na međunarodnim mehanizmima zasnovanim na međunarodnim poveljama posebno preko uzajamnog obaveštenja o opasnostima i posledicama od prirodnih i drugih nepogoda i preko uzajamne pomoći u slučajevima takvih nepogoda.
3. Država podržava saradnju sa međunarodnim autoritetima oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nepogoda potpisajući međunarodne sporazume posebno sa susednim zemljama, upoznavajući druge zemlje o opasnostima i posledicama prirodnih nepogoda i drugih nepogoda i pružajući pomoć u slučajevima takvih nepogoda.

Član 9 Slaganje sa međunarodnom pravom

Svaka forma zaštite od prirodnih i drugih nepogoda treba da se zasniva i sprovodi skladu sa načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi, stoke, kulturnog nasledstva i životne sredine od štetnih efekata i o prihvaćenim međunarodnim obavezama.

Član 10
Načelo prava na zaštitu

1. Svako lice ima pravo na zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.
2. U slučajevima prirodnih i drugih nepogoda, zaštita i spašavanje života ljudi ima prioritet u odnosu na svaku drugu aktivnost zaštite i spašavanja.

Član 11
Načelo pomoći

U slučajevima prirodnih i drugih nepogoda, svako lice je obavezno da prema psihofizičkim sposobnostima, pruži pomoć.

Član 12
Načelo informisanja

1. Informisanje o opasnostima i aktivnostima centralnih, lokalnih i drugih organa koji su odgovorni za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda, treba da bude javno.
2. Centralni i lokalni organi obavezni su da obaveštavaju stanovništvo određene zone kojoj pretila opasnost od prirodnih ili drugih nepogoda.

Član 13
Načelo sprečavanja

Centralni, lokalni i drugi subjekti u okviru svoji nadležnosti, u oblasti zaštite od prirodnih i drugih nepogoda treba da prednost daju organizovanju i sprovođenju mera sprečavanja.

Član 14
Načelo odgovornosti

Svako fizičko i pravno lice odgovoran je za sprovođenje mera za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 15.
Načelo „korak po korak“ premeštaja snaga i resursa

1. Kada se u prirodnoj ili drugoj nepogodi traži zaštita, spašavanje ili pomoć, najpre će lokalni nivoi premestiti sopstvene jedinice i resurse.
2. Kada stepen nepogode ili opasnost prevazilazi kapacitete jedinica emergentnih službi i resursa lokalnog nivoa ili kada se to ne može se obezbediti od komšijskog lokalnog nivoa, ovo će obezbediti država iz drugih regiona.
3. Ukoliko su snage i resursi na raspolaganju nedovoljni da se suočavaju sa neophodnim operacijama spašavanja i pomoći, može se tražiti premeštaj Bezbedonosnih snaga Kosova i njihovih resursa za zaštitu.

GLAVA II
PRAVA I OBAVEZE GRAĐANA

Član 16 **Odgovornosti građana**

1. U cilju zaštite od prirodnih i drugih nepogoda, državljani dužni su da:

- 1.1. učestvuju u strukturama za zaštitu, spašavanje i pomoć.
- 1.2. pružaju materijalna sredstva,
- 1.3. da budu trenirani i pripremljeni za ličnu i uzajamnu zaštitu i za sprovođenje potrebnih mera sprečavanja.

Član 17 **Pomoć u situacijama ugroženosti po život**

1. Svako lice dužno je da pomaže drugo lice čiji je život ili zdravlje u opasnosti ali ne dovodi njegov život ili zdravlje u opasnost.

2. Ukoliko lice nije u stanju da pruži potrebnu pomoć, on što pre treba da obavesti odgovarajuću službu spašavanja ili operativni emergentni centar ili na svaki drugi način kako bi se takav pomoć obezbedilo.

Član 18 **Učešće u strukturama za zaštitu i spašavanje**

Svaki građanin Republike Kosovo dužan je da učestvuje u strukturama za zaštitu osim ako je određen za angažovanje u vojnim ili stručnim zadacima.

Član 19 **Dobrovoljno učestvovanje**

1. Dobrovoljno učestvovanje u zaštitnim strukturama otvoreno je za :

- 1.1. muškarce i žene, iznad petnaest (15) godina starosti;
- 1.2. roditelje sa decom iznad petnaest (15) godina;
- 1.3. muškarce i žene kojima je prestalo obaveza iz člana 18. ovog zakona.

2. Svako lice koji u strukturama za zaštitu i spašavanje učestvuje dobrovoljno, ima ista prava i obaveze kao i redovni učesnici.

Član 20 **Angažovanje na zadacima**

1. državljanin se angažuje u strukturama za zaštitu i spašavanje od strane nadležnog organa nadležnim za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

2. Angažovanom državljaninu u strukturama za zaštitu i spašavanje izdaje se identifikaciona karta pripadnika o trajanu angažovanja.

3. Učesnici u strukturama za zaštitu i spašavanje kojima je dodeljen privremeni status pripadnika ove strukture, identifikuju se noseći znak, uniformu i identifikacione kartice strukture za zaštitu i spašavanje, angažovanim od države u određenim momentima.

4. Građani koji dobrovoljno a ne profesionalno učestvuju u operacijama zaštite, spašavanja i pomoći u jedinicama, službama i u drugim operativnim strukturama udruženja i nevladinih organizacijama, imaju ista prava i obaveza kao i redovni pripadnici struktura za zaštitu i

spašavanje u emergentnim situacijama i u ratnom stanju i potrebno je da se identifikuju identifikacionom kartom pripadnika organizacije.

5. Kartica i znak za identifikaciju pripadnika strukture za zaštitu i spašavanje će se koristiti i od strane civilnih službenika u oblasti zaštite i spašavanja tokom sprovođenja operacija zaštite, spašavanja i pomoći.

6. Ministarstvo će pod zakonskim aktom za pripadnike strukture za zaštitu i spašavanje utvrditi formu i sadržinu identifikacione kartice.

Član 21 Uslovi angažovanja

1. Svaki državljanin radno sposoban, na osnovu ovog zakona može se angažovati radi zaštite i spašavanja. Uslove o psiho fizičkim sposobnostima za angažovanje u zaštiti i spašavanje treba da se postavljaju jedino za posebne i opasne zadatke.

2. U strukturama za zaštitu i spašavanje se ne mogu angažovati sledeća lica:

2.1. državljani čije se psihičko fizičko stanje ne uklapa sa uslovima operacija zaštite, spašavanja i pomoći;

2.2. žene u drugom stanju, samohrane majke i majke sa decom ispod petnaest (15) godina starosti.

3. Ministarstvo pod zakonskim aktom utvrđuje zadatke zaštite, spašavanja i pomoći koje se smatraju posebno opasnim za koje se traži postavljanje posebnog psihičkog fizičkog i zdravstvenog uslova .

Član 22 Prava dobrovoljaca

1. Lica koji su dobrovoljno a ne profesionalno obuhvaćeni u operacijama zaštite, spašavanja i pomoći i organizovani su u jedinicama, službama i u drugim operativnim strukturama u okviru udruženja i nevladinim organizacijama – u protivpožarnim jedinicama, u organizmima Crvenog krsta, službama spašavanja u planinama, klubovima za ronioce, u organizacijama za otkrivanje, u amaterskim radio klubovima i u drugim organizacijama, na osnovu plana emergentnog reagovanje, ne treba da se postave na odbrambenim zadacima ili u operacijama struktura za zaštitu i spašavanje zbog utvrđenih uslova i zahteva sa posebnim sposobnostima kao i zbog toga što usluge koje oni pružaju unutar ovakvih struktura, ne mogu se pružati od strane drugih pripadnika.

2. Lica iz stava 1. ovog člana imaju ista prava i obaveze kao i pripadnici dobrovoljnih organizacija.

3. U ratnom stanju jedinice službe i druge operativne strukture naznačene u stavu 1. ovog člana, zajedno sa strukturama za zaštitu i spašavanje će se angažovati u operacijama zaštite, spašavanja i pomoći.

Član 23 Obaveze za treniranje

Svi pripadnici koji se angažuju na zadacima zaštite i spašavanja, prethodno će biti trenirani i osposobljeni za zadatke prema zakonodavstvu koji je na snazi.

Član 24 Poziv

1. Pripadnici struktura za zaštitu i spašavanje mogu biti pozvani od strane odgovarajućeg organi radi:

- 1.1. intervjuisanja radi raspoređivanja;
- 1.2. osnovnih i avanziranih treninga;
- 1.3. vežbe i druge forme praktične prakse;
- 1.4. sprovođenja zadataka zaštite, spašavanja i pomoći kao i oporavka od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 25 Materijalne obaveze

1. Svaki građanin treba da ispuni svoje materijalne obaveze na takav način da odgovarajućim strukturama emergentnih menažiranja lokalnog i centralnog nivoa daje na korišćenje, vozila, mašine i druga sredstva, objekte, opremu, energetske izvore potrebnim za zaštitu, spašavanje i pomoć u slučajevima prirodnih i drugih nepogoda.
2. Materijalna obaveza može se prepisati i pravnim licima, osim za sredstva i opreme određenim u cilju zaštite ili bezbednosti namenjene za zdravstvenu zaštitu ili zaštitu, spašavanju i pomoći, na osnovu ovog zakona.
3. Materijalne obaveze za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći prilikom prirodnih i drugih nepogoda, regulišu se pod zakonskim aktima Vlade.

Član 26 Obaveza javljanja

1. Svako lice koji je subjekat učestvovanja na zadacima zaštite i spašavanja ili materijalnih obaveza, prilikom poziva od strane odgovornog organa, obavezan je da se javlja ili dostavi materijalna sredstva na određeno vreme i mesto.
2. Ukoliko lice se ne odaziva na poziv i ne obrazlaže nedolazak, odgovorni organ izdaje nalog za njegovo prinudno privođenje.

Član 27 Nadoknada

1. Pripadnici struktura za zaštitu i spašavanje, tokom izvršenja zadataka u ovim strukturama, tokom osposobljavanja i ostvarivanja materijalnih obaveza, na osnovu poziva nadležnog organi, imaju pravu na nadoknadu odnosno na izgubljenu zaradu tokom vremena izostanka sa posla zbog izvršenja gore navedenih zadataka, u visini i pod uslovima koje utvrđuje Vlada Republike Kosova.
2. Ista prava na nadoknadu uživaju i dobrovoljci koje obavljaju zadatke zaštite, spašavanja i pomoći u jedinicama, službama i u drugim operativnim strukturama udruženja i nevladinih organizacija.
3. Ukoliko izvršenje zadataka i obaveza u strukturama za zaštitu i spašavanje traje više od četiri (4) sata, pripadnik ima pravo na besplatnu hranu na račun subjekta koji je njega pozvao.
4. Poslodavac nema pravo na razrešenje, promenu radnog mesta ili oštećenju pripadnika strukture za zaštitu i spašavanje ili građanina koji u skladu sa ovim zakon učestvuje na sprovođenju zadataka zaštite, spašavanja i pomoći, zbog njegovog učestvovanja na izvršenje ovih zadataka.

Član 28

Zaštita tokom izvršenja zadataka

1. Povreda ili bolest koja nastupa tokom izvršenja zadataka, tokom treninga ili tokom ispunjenja materijalnih obaveza u strukturama za zaštitu i spašavanje, smatra se kao povreda na radu ili profesionalno oboljenje i građanin uživa svoja prava na osnovu zakonodavstva koja je na snagu .
2. Povredu koju državljanin doživi tokom puta od kuće ili od posla do mesta susreta ili tokom povratka istom maršrutom, tretira se prema stavu 1. ovog člana.
3. Mesto i vreme povrede utvrdiće se od strane organa koji je izdao nalog za poziv ili od strane odgovornog iz strukture za zaštitu i spašavanje ili od strane rukovodioca intervencije.
4. Uža porodica pripadnika koji je izgubio život tokom izvršenja zadataka ili tokom drugih obaveza u strukturama zaštite i spašavanja, ima pravo na penziju i pravo na troškove, transporta i troškove sahrane u skladu sa pravilima penzijskog , invalidskog i zdravstvenog osiguranja.

Član 29

Pravo na jednokratnu pomoć

1. Državljanin koji se tokom ostvarivanja zadatka ili drugih obaveza u strukturama za zaštitu i spašavanje povređuje ili se razboli bez njegove krivice tako da nastupa invalidnost od 20% prema pravilima za invalide, ima pravo na jednokratnu pomoć u novcu.
2. Na jednokratnu pomoć u novcu iz stava 1. ovog člana, imaju pravo i članovi uže porodice pripadnika koji je izgubio život tokom izvršenja zadataka, tokom ispunjena drugih obaveza u strukturama za zaštitu i spašavanje.
3. Uslove za dobijanje pomoći iz stava 1. i 2. ovog člana kao i odgovarajuća vrednost utvrđuje se od Vlade pod zakonskim aktom i ne može da bude niža od dvanaest (12) prosečnih mesečnih plata civilnog službenika u poslednjim šest (6) meseci.

Član 30

Obeštećenje

1. Građanin koji je tokom izvršenja zadataka i drugih obaveza tokom operacija zaštite i spašavanja pretrpeo štetu, na osnovu ovog zakona ima pravo na nadoknadu.
2. Građani i pravna lica koji su zaduženi materijalnim obavezama, imaju pravo na nadoknadu zbog upotrebe sredstva koja su oni dali za potrebe zaštite i spašavanja i pomoći i na nadoknadu štete ukoliko su ta sredstva oštećena ili uništena.
3. Vrste materijalnih sredstva o kojima odgovarajući organ može da utvrdi materijalnu obavezu, vrednost nadoknade za njihovo korišćenje i procedure o proceni i nadoknadi nastalih šteta, utvrdiće Vlada pod zakonskim aktom.

Član 31

Obaveze prema štetama

1. Nadležni organi su odgovorne radi nadoknade šteta učinjenim trećim licima, namerno ili iz nepažnje, tokom izvršenja aktivnosti zaštite, spašavanja i pomoći, tokom treninga i drugih zvaničnih zadataka koja se nadovezuju sa zaštitom od prirodnih i drugih nepogoda.
2. Svaki građanin koji tokom izvršenja zadataka namerni ili iz nepažnje prouzrokuje štetu iz stava 1. ovog člana, odgovara prema zakona koji je na snazi.

Član 32

Sakupljanje i zaštita ličnih i materijalnih podataka

1. Odgovarajući organ sakuplja, prerađuje, upotrebljava i vodi lične i materijalne podatke o:
 - 1.1. pripadnicima SZSP-a, civilnim službenicima u oblasti zaštite i pomoći i o dobrovoljcima u sprovođenju zadataka zaštite, spašavanja i pomoći, imenu i prezimenu, datum, m meto rođenja stalna i privremena adresa stanovanja, rođendan dece, podaci o saznanjima i sposobnostima u vezi zaštite, spašavanja i pomoći, obrazovanje, zapošljavanje, fiksni i mobilni broj telefona kao i njihove materijalne resurse;
 - 1.2. osim podatka iz podstava 1.1. ovog stava, pripadnici SZSP-a treba da podnose i dodatne podatke o datuma poslednje kontrole psiho fizičkog i zdravstvenog stanja, o odgovornostima unutar ovih struktura, o ciljevima obezbeđenja priprema, mobilizacije, aktiviziranja i odredba o pravima i obavezama pripadnika SZSP-a i drugih snaga ove prirode.
 - 1.3. vrsti, kapacitetu i stanji drugih sredstva koje su subjekat materijalne obaveze, kao i o imenu, prezimenu, adresi kuće ili posla vlasnika i korisnika takvih sredstva, oprema i objekta, u cilju kompletiranja ekipa, jedinica i službe.
2. Odgovarajući organ vodi bazu ličnih podataka za moguće pripadnike SZSP-a, za civilne službenike u oblasti zaštite i pomoći, za dobrovoljce i lica koja su subjekat materijalnih obaveza.
3. zaštita podataka utvrđenim ovim članom, vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Član 33

Saopštenje ličnih i materijalnih podataka

1. Odgovarajući organ može da saopšti lične i materijalne podatke utvrđenim članom 32. ovog zakona, kod:
 - 1.1. centralnih i lokalnih vlasti na njihov zahtev;
 - 1.2. preduzeća, institucije i druge organizacije za pripadnike SZSP-a koji su raspoređeni kod njih.
2. Organi, preduzeća, institucije i druge organizacije iz stava 1. ovog člana takve podatke mogu da koriste jedino u cilju organizovanja zaštite od prirodnih i drugih nepogoda i odgovorne su za zaštitu ličnih podataka na osnovu zakona koji je na snazi

Član 34

Izvori podataka

1. Odgovarajući organ lične podatke utvrđenim članovima 32. i 33. ovog zakona, treba da obezbedi iz postojeće baze podataka. Autoriteti i službe koje prikupljaju takve podatke, na zahtev odgovarajućeg organa podatke stavljaju na uvid.
2. ukoliko se lični podaci se ne mogu obezbediti iz postojeće baze podataka, odgovarajući organ može da obezbedi iste na neposredan način od pripadnika SZSP-a, od razne dobrovoljne organizacije ili od vladinih i nevladinih organizacija.
3. Nakon isteka roka razloga zbog čega su lični podaci prikupljeni, lični podaci iz člana 32. ovog zakona se poništavaju.

4. Svako lice ima pravo da vidi svoje podatke koje vodi odgovarajući organ.
5. Odgovarajući organ je dužan da svako lice informiše o njegovim podacima u roku od osam (8) dana od dana podnošenja zahteva sa njegove strane.

Član 35
Saopštenje izmene ličnih i materijalnih podataka

Pripadnici SZSP-a, građani i pravna lica koji su subjekat materijalnih obaveza, obavezni su da informišu odgovarajući organ o svakoj promeni ličnih i drugih podataka, utvrđenim članom 32. ovog zakona u roku od petnaest (15) dana od dana izmene.

POGLAVLJE III
ODGOVORNOSTI

Član 36
Odgovornosti centralnog nivoa

1. Država je odgovorna za:

- 1.1. upravljanje sistemom zaštite od prirodnih i drugih nepogoda;
- 1.2. aktivnosti razvoja istraživanja i nacрте planova o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda;
- 1.3. za pripremu i sprovođenje strategije i državnih programa o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda;
- 1.4. izradu i procenu opasnosti i planove hitnog reagovanja;
- 1.5. organizovanje i opremu zaštitnih struktura, spašavanja i državnoj pomoći;
- 1.6. upravljanje strukturama zaštite, spašavanja i pomoći u slučajevima prirodnih i drugih nepogoda koje izbijaju u dve ili više opština;
- 1.7. organizovanje i sprovođenje monitoringa, upozorenja i uzbune na centralnom i regionalnom nivou;
- 1.8. organizovanje i održavanje jedinstvenog sistema javnog upozorenja;
- 1.9. postavljanje i održavanje elektronske komunikacije u cilju zaštite, spašavanja i pomoći da lokalnog nivoa i utvrđivanje jedinstvenog elektronskog sistema komunikacije;
- 1.10. procenu šteta nastale od prirodnih i drugih nepogoda;
- 1.11. organizovanje i održavanje informativnog i komunikativnog sistema za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći do uključenja opština i menađerialnih organa, jedinica, službe i druge operativne strukture zaštite, spašavanja i pomoći;
- 1.12. pomoći u vezi restauracije i obnove od prirodnih i drugih nepogoda u cilju zaštite života i zdravlja ljudi, imovine, kulturnog nasledstva i okoline, za sprečavanje budućih šteta i obezbeđenje osnovnih uslova za život;
- 1.13. izradu programa za osposobljivanje i trening u oblasti zaštite od prirodnih i drugih nepogoda i sprovođenje programa od državnog značaja;

Član 37

Odgovornosti lokalnog nivoa

1. Lokalni nivo je odgovoran za sprovođenje zaštite od prirodnih i drugih nepogoda na njihovoj teritoriji;

2. Lokalni nivo je odgovoran za:

2.1. upravljanje sistemom zaštite, spašavanja i pomoći na lokalnom nivou;

2.2. monitoring opasnosti, upozorenja i uzbune populacije o mogućoj pretnji;

2.3. opremanje elektronskim sredstvima komunikacije za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći u skladu sa jedinstvenim sistemom komunikacije i informisanja;

2.4. planiranje i sprovođenje zaštitnih mera;

2.5. izradu procene o opasnostima i o planovima emergentnog reagovanja;

2.6. organizovanje, razvoj i menažiranje lične i uzajamne zaštite;

2.7. organizovanje, menažiranje i sprovođenje zaštite, spašavanja i pomoći na lokalnom nivou;

2.8. utvrđivanje, organizovanje i opremu jedinica i opštinskih službi SZSP-a i drugih organizacija iz ove oblasti;

2.9. snabdevanje sa neophodnim resursima za emergentni smeštaj u slučaju prirodnih i drugih nepogoda;

2.10. izradu i sprovođenje programa za trening od lokalnog značaja;

2.11. koordinacije plana emergentnog reagovanja i drugih operacija za zaštitu, spašavanje i pomoći sa drugim opštinama;

2.12. snabdevanje sa osnovnim uslovima života i restauracije, obnove od prirodnih i drugih nepogoda;

2.13. identifikaciju organizacija od posebnog značaja za zaštitu, spašavanje i pomoći na lokalnom nivou;

2.14. međunarodnu saradnju u oblasti zaštite, spašavanja i pomoći, prema ovom zakonu.

3. Opštine saraduju među sobom u izvršenju zadataka u vezi zaštite od prirodnih i drugih nepogoda i mogu da ujedine njihove resurse i da stvaraju zajedničke resurse radi zajedničkih pitanja iz ove oblasti.

Član 38

Odgovornosti preduzeća, institucija i drugih organizacija

1. institucije i preduzeća treba da stvaraju potrebne uslove i mogućnosti radi ostvarivanja lične i uzajamne zaštite kao i sprovođenje zaštitnih mera koja su utvrđena ovim zakonom.

2. Institucije i preduzeća koja koriste, proizvode, transportuju i deponuju opasne materije, goriva i njene derivate i energetske gasove i obavljaju delatnost sa opasnim sredstvima, izrađuju planove za emergentno reagovanje, u skladu sa zakonskim odredbama:

3. Institucije i preduzeća iz stava 2. ovog člana na svoj račun treba da postavljaju i održavaju opremu za intervenciju, organizuju potrebne snage za spašavanje i pomoć, obezbeđuju upozorenje i uzbunu za radnike i populaciju o opasnostima i su finansiraju pripreme aktivnosti lokalnog nivoa u srazmeri sa veličinom i stepenom opasnosti, koju prouzrokuje njihova delatnost.

4. Osim institucija i preduzeća iz stava 2. ovog člana, organizacije koje obavljaju vaspitno-obrazovne, socijalne, zdravstvene i druge delatnosti koje uključuju staranje ili zaštitu većeg broja ljudi, obavezne su da izrađuju planove za brzo reagovanje ili da sprovode planove za sprečavanje.

5. Aktivnosti i sredstva iz stava 2. i 4. ovog člana utvrdiće se od strane Vlade, podzakonskim aktom.

Član 39

Odgovornosti vlasnika i korisnika objekata

1. Vlasnici i korisnici stambenih objekata odgovorni su za sprovođenje utvrđenih mera zaštite prema poglavlju VI i za obezbeđenje potrebnih sredstava za zaštitu, spašavanje i pomoć.

2. Vlasnici i korisnici kulturnog nasleđstva odgovorni su za sprovođenje utvrđenih zaštitnih mera.

3. Vlasnici i korisnici iz stava 1. ovog člana treba da stavljaju na raspolaganje podatke o zgradama i o korisnicima stanova.

POGLAVLJE IV

PROGRAMIRANJE I PLANIRANJE

Član 40

Projekti za istraživanje i razvoj

1. Projekti za istraživanje i razvoj u vezi zaštite od prirodnih i drugih nepogoda su sastavni delovi Centralnog programa za istraživanje.

2. Ministarstvo odnosno odgovarajuća Agencija za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda učestvuje na donošenju odluke u vezi istražnih i razvojnih projekta koji treba da se obuhvataju Centralnim programom za istraživanje i predlaže projekte za istraživanje i razvoj a koji se odnose na zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

3. Nakon prethodnog usklađivanja sa odgovarajućim ministarstvima za istraživačke aktivnosti, Ministarstvo može da finansira istraživačke i razvojne projekte koji se odnose na zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda, na samostalan način.

Član 41

Centralni program

1. Cilj ovog Centralnog programa je uspostavljanje objekta, zatim politike i strategije o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda.

2. Centralni program se izrađuje za period od pet (5) godina i sadrži:

2.1. stanje zaštite od prirodnih i drugih nepogoda;

2.2. glavne objekte zaštite od prirodnih i drugih nepogoda za period koji Centralni program pokriva;

2.3. razvoj sistema monitoringa, informacija, komunikacije, podrške i drugih sistema za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći;

- 2.4. razvoj aktivnosti sprečavanja;
- 2.5. razvoj struktura i kapaciteta zaštite, spašavanja i pomoći;
- 2.6. uputstava za osposobljavanje i obučavanje;
- 2.7. uputstava za istraživačke i razvojne projekte;
- 2.8. obezbeđenje finansijskih i drugih sredstava.

Član 42 Godišnji plan

Zadaci utvrđeni Centralnim programom treba da se detaljiziraju u godišnjim planovima o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda.

Član 43 Lokalni programi i planovi

Programi i planovi lokalnog nivoa o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda ne mogu biti u suprotnosti sa Centralnim programom.

Član 44 Procena opasnosti

1. Planiranje aktivnosti o zaštiti, spašavanju i pomoći u slučaju prirodnih i drugih nepogoda kao i u slučaju vanrednog stanja, treba da se zasnivaju na procenu o opasnostima.
2. Procena opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda kao i stanje na nivou zemlje vrši Agencija u saradnji sa drugim institucijama.
3. Procenu opasnosti na lokalnom nivou vrši odgovorni lokalni organ.
4. Metodologiju o proceni opasnosti utvrđuje Vlada podzakonskim aktom.

Član 45 Planovi za reagovanje u vanrednim situacijama

1. Zaštita, spašavanje i pomoću slučajevima prirodnih i drugih nepogoda i vanrednog stanja treba da se planiraju pomoću planova za reagovanje u vanrednim situacijama.
2. Cilj plana za reagovanje u vanrednim situacijama jeste obezbeđenje preduzimanja organizovanih i koordiniranih aktivnosti za sprečavanje opasnosti ili smanjenje posledica u slučaju nepogoda i da se što je moguće pre obezbede osnovni uslovi za život.

Član 46 Autoriteti planiranja

1. Nacionalni planovi reagovanja pripremaju se od strane Agencije u saradnji sa drugim odgovarajućim institucijama prema oblasti odgovornosti.
2. Lokalni planovi za reagovanje u vanrednim situacijama izrađuju se od strane lokalnih autoriteta.
3. Predsednik opštine, za dopunu može da od institucija i drugih organizacija osim od onih utvrđenih članom 42. ovog zakona, traži da izrađuju planove za reagovanje u vanrednim situacijama.

4. Odgovorni autoriteti za planiranje reagovanja u vanrednim situacijama odgovorni su da usvojene planove prezentiraju javnosti.

5. Posebnim aktom Vlada utvrđuje sadržinu i procedure za izradu plana za reagovanje u vanrednim situacijama.

Član 47 Dopuna plana

Planovi za emergentno reagovanje treba da se dopune prilikom svake izmene iz aspekta faktora rizika i kapaciteta emergentnih službi- organizacija i resurse zaštite spašavanja i pomoći, uzimajući u vidu nalaze i nova postignuta iskustva u upravljanju nepogoda.

POGLAVLJE V MONITORING, OBAVEŠTENJE I UPOZORENJE

Član 48 Sistem monitoringa, obaveštenja i upozorenja

1. U cilju identifikacije i monitoringa opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda, Ministarstvo organizuje jedinstveni sistem obaveštenja, upozorenja, menažiranja i sprovođenja zaštite, spašavanja i pomoći.

2. Osnovni objektivi sistema iz stava 1. ovog člana, su:

2.1. prikupljanje, izrada, analiza i saopštenje odgovarajućih podataka o zaštiti, spašavanju i pomoći radi izvršenja drugih odgovarajućih zadataka za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

2.2. obaveštenje i upozorenje građana o neizbežnim opasnostima i davanje uputstava za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda;

2.3. obaveštenje i aktiviranje liva koja obavljaju zadatke zaštite, spašavanja i pomoći o opasnostima i saopštenje postignutih odluka od strane odgovarajućih organa koji su odgovorni za sprovođenje zaštite, spašavanja i pomoći.

Član 49 Organizaciona šema sistema

1. Sistem monitoringa, obaveštenja i upozorenja obuhvata:

1.1. mrežu monitoringa;

1.2. centre za emergentno obaveštenje;

1.3. upozorenje.

2. Pod zakonskim aktom Vlada reguliše organizovanje i operisanje sistema monitoringa, obaveštenja i upozorenja.

Član 50 Mreža monitoringa

1. Monitoring, obaveštenje i upozorenje zasniva se na:

1.1. saopštenje od strane pojedinaca i organizacija;

- 1.2. posmatranja i saopštenja od strane vatrogasaca, planinskih spasitelja, speleologa, gnjuraca, šumara, lovaca, ribara, automobilskih klubova, nautičkih klubova aernautičkih klubova, železničkih i putnih kompanija i od strane drugih institucija i organizacija.
 - 1.3. saopštenja od strane službi za monitoring i posmatranje koje su formirane u cilju monitoringa meteoroloških, hidroloških, seizmoloških, radioloških, ekoloških i drugih uslova;
 - 1.4. druga posmatranja od strane autoriteta za kontrolu vazdušnog prostora, i
 - 1.5. međunarodne razmene informacija i podataka.
2. Službe i autoriteti iz stava 1. ovog člana treba da saopšte odgovarajuće informacije o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda kod operativnog emergentnog centra besplatno.

Član 51 **Korišćenje javnih i statističkih podataka**

1. U cilju procene opasnosti, planiranja i sprovođenja sistema zaštite, spašavanja i pomoći, centralni i lokalni organi su nadležni na osnovu njihove delatnosti da koriste podatke o resursima, o prirodnim i drugim opasnostima, o stanovnicima na ugroženim zonama, o stambenim zgradama i o drugim stvarima, o javnim službama, udruženjima, institucijama i nevladinim organizacijama čije su aktivnosti značajne za zaštitu, spašavanje i pomoć.
2. U cilju procene opasnosti, planiranja i sprovođenja zaštite, spašavanja i pomoći o proceni šteta koja su nastala od nepogoda, centralni i lokalni organi su ovlašćeni radi korišćenja podataka lokalnih ugroženih stanovnika uključujući lični broj građanskih registra, ime i prezime, datum rođenja, stalno i privremeno prebivalište i podatke o radnom odnosu.
3. U cilju procene štete, takvi podaci mogu da obuvate i pojedivosti u vezi nepokretne i pokretne imovine koja su oštećena kao posledica nepogode.
4. Radi izvršenja zadataka, odgovarajući centralni i lokalni organi treba da uzimaju i izrade specifične podatke iz centralnog registra građana, iz registra biznisa Kosova, sve registre i beleške i podatke e vezi smeštaja, registar o poljoprivrednim podacima i slično, u skladu sa datim ovlašćenjima.
5. Za sprovođenje zaštite, spašavanja i pomoći u fazi momentalnog ugrožavanje od nepogode ili u slučaju nepogode kako bi izvršili obnovu i sanaciju nakon nepogode, centralni i lokalni organi ovlašćeni su da koriste korigovane podatke o mestu nalaza, količini i kvalitetu ponuđenih usluga od strane javnih kompanija, zatim podatke o broju pojedinačnog smeštaja i snabdevanje vodom sistemom kanalizacije, električnom energijom, grejanjem gasom, komunikacione linije, opštinski otpaci kao i druge podatke značajne za sprovođenje operacija zaštite, spašavanja i pomoći.
6. Osim os strane odgovornih centralnih i lokalni organa, podatke iz ovog člana mogu se koristiti i od strane upravnih organa, rukovodioca službi, jedinica i operativnih struktura kao i komandanti incidenta u skladu sa profesijom i njegovim ovlašćenjima radi sprovođenja zaštite, spašavanja i pomoći prilikom momentalne ugroženosti ili u slučaju nepogode koja iziskuje zaštitu i spašavanje ljudi, imovine, stoke, kulturne baštine i okoline.
7. Agencija sakuplja i menažira podatke iz ovog člana i člana 54. ovog zakona u centralnim integralnim centrima baze podataka koje služe kao osnov za planiranje i obaveštenje o opasnostima i za sprovođenje zaštite, spašavanje i pomoći u slučaju nepogoda na čitavoj zemlji ili na posebnim delovima zemlje i treba da pružaju pristup ovim podacima odgovarajućim centralnim i lokalnim organima kao i odgovornosti u vezi zaštite, spašavanja i pomoći utvrđenim stavom 5 ovog neni. Na zahtev Agencije, takvi podaci treba dostaviti u elektronskoj verziji od strane menažera baze podataka koje se finansiraju od javnog novca.

8. Centralni i lokalni autoriteti, upravni organi, rukovodioci službe, jedinice i druge operativne strukture i komandanti incidenta koji planiraju i sprovode zaštitu, spašavanje i pomoć obavezni su da obezbede zaštitu ličnih podataka u skladu sa zakonodavstvom koja je na snazi.

Član 52 **Baze podataka**

1. U cilju bavljenja administrativnim i tehničkim pitanjima, Agencija sakuplja, istražuje, saopštava i koristi podatke o:

- 1.1. prirodnim fenomenima,
- 1.2. izvorima opasnosti, prirodnim i drugim nepogodama;
- 1.3. o prirodnim i drugim nepogodama kao i štetama nastalih od toga;
- 1.4. o strukturama i njihovim resursima zaštite, spašavanja i pomoći;
- 1.5. intervencijama od strane struktura zaštite, spašavanja i pomoći
- 1.6. troškovima za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

2. Centralni, lokalni autoriteti, institucije i druge organizacije, upravni organi, komandanti incidenta dužni su da saopšte Agenciji podatke iz stava 1, ovog člana prema utvrđenoj formi i besplatno a podaci se integrišu u centralnoj bazi podataka i postaju dostupne za ovlašćena lica.

3. Podaci se koriste i za izradu programa za obnovu i sanaciju nakon prirodnih i drugih nepogoda.

4. Metodologija sakupljanja, izrade, vođenja i saopštenja podataka utvrđuje se pod zakonskim aktom koji donosi ministarstvo, a razmena podataka sa stranim zemljama i međunarodnim organizacijama će se regulisati međudržavnim sporazumima.

Član 53 **Korišćenje elektronske komunikacije**

1. Korišćenje elektronske komunikacije u cilju održavanja i prenosa podataka unutar sistema monitoringa, obaveštenja i upozorenja ima prednost u odnosu na svaku drugu vrstu komunikacije.

2. U cilju menažiranja i sprovođenja zaštite, spašavanja i pomoći i drugih operativnih zadataka u okviru delokruga zaštite od prirodnih i drugih nepogoda, Ministarstvo će stvoriti samostalni sistem elektronske komunikacije.

Član 54 **Organizovanje i delovanje operativnih emergentnih centara**

1. U cilju izvršenja operativnih zadataka i komunikacije u vezi monitoringa, obaveštenja i upozorenja, u okviru Agencije Ministarstvo osniva operativne emergentne centre.

2. U ovim centrima se uključuju:

- 2.1. operativni centar Agencije;
- 2.2. operativni regionalni emergentni centri, i

2.3. operativni lokalni emergentni centri.

3. Operativni lokalni emergentni centri održavaju se od strane opštinskih skupština i i aktivni su i operativni jedino u slučaju prirodnih i drugih nepogoda ili u vanrednom stanju.

4. Odluka o aktiviranju lokalnog operativnog emergentnog centra donosi se od strane predsednika opštine na zahtev emergentnog lokalnog menažera ili komandanta incidenta.

Član 55 Rad operativnih emergentnih centara i prenos emergentnih informacija

1. Operativni centar Agencije i regionalni emergentni operativni centri Agencije funkcionišu bez prestanka dvadeset i četiri sata (24) sati dnevno, sedam (7) dana nedeljno.

2. regionalni emergentni operativni centri primaju, izrađuju i prenose emergentne pozive na broj 112. koji traže pomoć vatrogasaca, emergentne zdravstvene usluge, pomoć drugih službi za spašavanje i aktiviziraju strukture emergentnog reagovanja u skladu sa planovima emergentnog reagovanja, planovima aktiviziranja i odlukama odgovarajućih organa.

3. Neposredni zahtevi, obaveštenja i uputstva u slučajevima upozorenja kao i druga obaveštenja u vezi opasnosti treba da se saopštavaju preko regionalnih operativnih emergentnih centara, na zahtev Vlade Kosova, predsednika opštine, komandanta incidenta i na zahtev odgovornog centralnog i lokalnog autoriteta.

4. Obaveštenja iz stava 3. ovog člana se objavljuju bez zakašnjenja i besplatno, na osnovu Zakona o medijama.

5. Objavljivanje hitnih poziva, obaveštenja i poruka imaju prednost u svakoj medijskoj kući.

Član 56 Sistem upozorenja

1. Upozorenje se organizuje kao jedinstveni sistem javnog upozorenja koji se menažira na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou.

2. Upozorenja u slučaju opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda treba da se sprovodi od operativnih emergentnih centara i od odgovarajućih službi institucija i drugih organizacija i to na bazi proverenih informacija ili na zahtev komandanta incidenta i drugih upravnih organa.

3. Institucije i druge organizacije obavezne su za izgradnju, održavanje i obezbeđenje funkcionisanja sredstva upozorenja koje omogućuju upozorenje neposredno ugroženim građanima od nepogoda.

4. Sredstva upozorenja iz stava 3. ovog člana treba da se integrišu u sistemu javnog upozorenja utvrženim u stavu 1. ovog člana.

5. Ministarstvo je odgovorno za organizovanje, održavanje i funkcionisanje jedinstvenog sistema upozorenja na nivou zemlje.

6. Pod zakonskim aktom Ministarstvo utvrđuje vrstu, broj i upotrebu signala za uzbunu na čitavoj teritoriji zemlje.

POGLAVLJE VI ZAŠTITNE MERE

Član 57 **Zaštitne mere**

1. Zaštitne mere među ostalog obuhvataju:
 - 1.1. prostorne, urbanističke, građevinske i druge tehničke mere;
 - 1.2. evakuacije;
 - 1.3. smeštaj i staranje o ugroženim ljudima;
 - 1.4. radiološku, hemijsku i biološku zaštitu;
 - 1.5. smeštaj u sklonište;
 - 1.6. zaštita kulturnog nasledstva.

Član 58 **Prostorne, urbanističke, građevinske i druge tehničke mere**

1. Prostorne, urbanističke, građevinske i druge tehničke mere preduzimaju se tokom prostornog urbanističkog i građevinskog planiranja u cilju sprečavanja ili smanjenja štetnih efekata kao posledica prirodnih i drugih nepogoda i kako bi omogućili zaštitu, spašavanje i pomoć.
2. Projekti za izgradnju objekata namenjeni za kolektivnu upotrebu, za snabdevanje građana, javni transport kao i za deponiranje, proizvodnju i za upotrebu opasnih materijala, nafte i njene derivate kao i energetske gasove treba da sadrže elaborate za sigurnost od prirodnih i drugih nepogoda.
3. Pod zakonskim aktom Vlada utvrđuje vrstu objekata, prostorne, urbanističke, građevinske i druge tehničke mere zaštite.

Član 59 **Evakuacija**

1. Evakuacija ugroženih stanovnika vrši se tada kada se drugim merama ne može se garantovati njihova bezbednost.
2. Odluka o evakuaciji se donosi od strane Vlade, predsednika opštine ili u emergentnim slučajevim od strane komandanta incidenta;
3. pokret stanovništva iz predviđenih zona za evakuaciju na određenom mestu odvija se prema načinu i vremenskim rokovima utvrđenim u planovima emergentnog reagovanja ili na način kako je utvrđeno odlukom nadležnog organa.
4. Premeštaj stanovnika u drugoj lokalnoj zajednici ne može da utiče na izmenu njihovog pravnog statusa;
5. Opština u kojoj su smešteni evakuisani stanovnici obezbeđuje smeštaj, staranje o njima i njihovu edukaciju ;
6. Troškove iz stava 5 ovog člana opštini nadoknađuje opština iz koje su raseljeni građani ili država.

Član 60 **Smeštaj i zbrinjavanje ugroženih ljudi**

1. Vlada i opštine su obavezne da obezbede neophodan smeštaj i da se staraju za građane koji su u slučaju prirodnih i drugih nepogoda izgubili kuću ili njihova sredstva za život i ne mogu se vratiti u svojim mestima stanovanja zbog opasnosti.

2. U vanrednim situacijama kada se ne može obezbediti drugi smeštaj, predsednik opštine od vlasnika i od drugih korisnika stambenih zgrada traži da privremeno smeštaju evakuisane stanovnike koji su ugroženi.

Član 61 **Radiološka, hemijska i biološka zaštita**

1. Radiološka, hemijska i biološka zaštita čini mere i sredstva za neposrednu zaštitu od efekata nuklearnih, hemijskih i bioloških oružja kao i od posledica incidenata koji uključuju opasne materije.

2. Vlasnici i korisnici objekata i opreme namenjene za javno snabdevanje, transport i deponiranje prehrambenih stvari, medikamenata, stočne hrane, javne i zdravstvene službe, za zaštitu i obrazovanje dece treba da obezbede zaštitna sredstva i da preduzimaju predviđene mere za hemijsku, biološku i radiološku zaštitu.

3. Podzakonskim aktom Vlada reguliše organizovanje radiološke, biološke i hemijske zaštite kao i utvrđuje sredstva i mera za zaštitu.

Član 62 **Smeštaj**

1. Skloništa i drugi objekti za zaštitu se izgrađuju u cilju zaštite ljudi u slučaju rata ili drugih opasnosti.

2. Skloništa se dele na skloništa za elementarnu zaštitu i dodatnu zaštitu.

3. Skloništa za elementarnu zaštitu se izgrađuju u gradovima i u ugroženim naseljima unutar novih zgrada koje su namenjene uslugama javnog zdravstva, staranju i obrazovanju dece, zaštitu kulturnog nasleđstva, javnom informisanju, televizijama i nacionalnim radijama, železničkom i vazdušnom saobraćaju, kao i u zgradama značajnim za snabdevanje električnom energijom i u industrijskim zgradama namenjene da se koriste u vreme rata za održavanje aktivnosti od posebne važnosti za zaštitu i bezbednost.

4. Skloništa u novim zgradama u određenim naseljima, prva ploča treba da se ojača kako bi izdržala probijanje ruševina.

5. Skloništa se izgrađuju kao objekti za dvostruku primenu do mere kada ne poremete njihovu zaštitnu funkciju.

6. Drugi objekti za zaštitu treba da se izgrađuju u toj formu da obezbeđuju zaštitu od ruševina.

Član 63 **Javna skloništa**

1. U cilju obezbeđenja smeštaja za ljude u javnim mestima treba da se koriste javna skloništa ili drugi pristupačni objekti.

2. Javna skloništa su u nadležnosti lokalnih autoriteta.

Član 64 **Zaštitne funkcije skloništa**

1. Skloništa za osnovnu zaštitu treba da obezbede zaštitu od pritiska, ruševina, radioaktivnosti, vatre i efekata oružja i drugih hemijskih materijala i treba da se snabdevaju u toj meri da omoguće stanovanje za duže vreme.
2. Skloništa za dodatnu zaštitu treba da obezbede zaštitu od ruševina.

Član 65 **Održavanje i korišćenje skloništa**

1. Vlasnici i korisnici su obavezni da skloništa održavaju u stanju koja odgovara cilju.
2. U slučaju vanrednih situacija sklonište treba da bude spremno za upotrebu u roku od dvadeset i četiri (24) sata.
3. Izmene koje slabe zaštitnu funkciju skloništa zabranjena su bez izuzetka.

Član 66 **Finansiranje izgradnje skloništa**

1. Investitori su dužni da izgrade skloništa sredstvima iz svojih finansijskih izvora.
2. U slučaju javnih skloništa investitor je na lokalnom nivou.
3. U cilju podrške izgradnji skloništa, država može da obezbedi garancije i subvencije.
4. Ministarstvo postavlja zahteve za dobijanje naloga i davanjem subvencija.
5. Vlada podzakonskim aktom određuje lokaciju i oblasti u kojima treba graditi skloništa, kao i uslove za njihovu izgradnju i održavanje.
6. Podzakonskim aktom postavlja tehničke standarde za skloništa i za adaptiranje zgrada za stanovanje.

Član 67 **Zaštita kulturne baštine**

1. Zaštita kulturne baštine uključuje pripremu i preduzimanje mera za smanjenje rizika, sprečavanje i smanjenje negativnog uticaja prirodnih nepogoda i drugih nesreća po kulturno nasleđe.
2. Pripreme i mere od strane vlasnika i korisnika kulturnih dobara, servisa za zaštitu kulturne baštine, lokalni i centralni nivo.
3. Tokom sprovođenja zaštite kulturne baštine od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, prema potrebi, prisustvuju relevantne jedinice i odbrana vatrogasnih spasilačkih jedinica, kao i drugih struktura za zaštitu, spasavanje i pomoć.
4. Vlada, podzakonskim aktom reguliše zaštitu kulturnog nasleđa u slučaju prirodnih katastrofa i drugih nesreća.

POGLAVLJE VII **LIČNA I UZAJAMNA ZAŠTITA**

Član 68 **Rasprostiranje i odgovornosti**

1. Lična i uzajamna zaštita obuhvata mere koje preduzimaju građani u cilju sprečavanja i smanjenja posledica od prirodnih nepogoda i drugih nesreća po zdravlje, život i imovinu.

2. Organizacija, razvoj i upravljanje lična i uzajamna zaštita je u nadležnosti lokalnih vlasti, koja može osnovati savetodavne usluge.

3. Vlada podzakonskim aktom utvrđuje sredstva i opreme za ličnu i kolektivnu zaštitu, što bi trebalo da obezbede građani, vlasnici i korisnici zgrada, preduzeća, ustanova i drugih organizacija i državnih organa, u slučaju prirodnih i drugih nesreća.

POGLAVLJE VIII STRUKTURE ZA ZAŠTITU, SPASAVANJE I POMOĆ

Član 69 Zadaci i organizacija za zaštitu, spasavanje i pomoć

1. Zaštita, spasavanje i pomoć u slučaju prirodnih nepogoda i drugih nesreća, obuhvataju:
 - 1.1. pomoć za ugrožene građane ;
 - 1.2. medicinsku prvu pomoć;
 - 1.3. veterinarsku prvu pomoć;
 - 1.4. gašenje požara i spasavanje od požara;
 - 1.5. spasavanje iz ruševina, lavine, klizišta;
 - 1.6. spasavanje od poplava i drugih oblika pojavljivanja vode, drugih vremenskih nepogoda, ekoloških katastrofa i drugih nesreća iz reka i jezera;
 - 1.7. spasavanja u slučaju većih nezgoda u saobraćaju;
 - 1.8. spasavanja u slučaju incidenata u rudnicima;
 - 1.9. spasavanje u planinama;
 - 1.10. spasavanje u pećinama, kanjonima, itd
 - 1.11. spasavanje u vodi i pod vodom;
 - 1.12. spasavanje u slučaju neočekivanih poremećaja;
 - 1.13. radiološku zaštitu, hemijskog i biološkog oružja od nuklearnog, hemijskog i biološkog oružja ili drugih sredstava za masovno uništenje i incidenata koji uključuju opasne materije;
 - 1.14. potraga nestalih lica u slučajevima prirodnih i drugih nesreća;
 - 1.15. spasavanja u slučaju rata, terorističkih napada i drugih oblika masovnog nasilja;
 - 1.16. obezbeđivanje osnovnih uslova za život.

Član 70 Izvršenje obaveza

Zadaci se sprovode od strane:

- 1.1. operativnih jedinica, službi i udruženja kako i drugih nevladinih organizacija;

- 1.2. organizacija i institucija;
- 1.3. jedinica i timova za hitno reagovanje ;
- 1.4. Policije Kosova;
- 1.5. Kosovskih snaga bezbednosti.

Član 71

Asocijacije i nevladine organizacije

1. Operativne jedinice, službe i strukture nevladinih udruženja i organizacija vrše dužnosti zaštite, spasavanja i pomoći, ili javnih usluga, na osnovu odluke organa lokalnog ili centralnog nivoa, ako ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom.

2. Nadležni organ odlučuje o:

- 2.1. strukturi, obimu i o načinu obavljanja poslova i javnih usluga;
- 2.2. početku obavljanja poslova ili javnih usluga;
- 2.3. finansijskim sredstvima koja obezbeđuje nadležni organ na lokalnom ili centralnom nivou za obavljanje poslova ili javnih usluga;
- 2.4. sredstva za plaćanje doprinosa za građane pogođenih intervencijom ili profesionalnim oboljenjem;
- 2.5. nadgledanju obavljanja poslova ili javnih usluga.

3. Obim i način izvršenja zadataka ili javnih usluga utvrđenih u skladu sa važećim standardima za organizaciju i opremu jedinica, službi i drugih operativnih struktura za zaštitu, spasavanje i pomoć.

4. Kada se utvrdi od strane nadležnih organa da jedinice, službe i druge operativne strukture udruženja i druge nevladine organizacije ne obavljaju uspešno svoje dužnosti javne usluge, u skladu sa odredbama ovog zakona i odlukama nadležnog organa utvrđuje se rok u kome udruženje ili relevantne organizacije moraju krediti stanje.

5. Ukoliko udruženje ili organizacija ne uspe da popravi situaciju u navedenom roku, biće udaljeni sa zadatka izvršavanja dužnosti ili odgovarajućih javnih usluga.

6. Bez obzira na odredbe ovog člana, udruženja i ostale nevladine organizacije mogu da dobrovoljno učestvuju u odbrani, spasavanju i pomoći, ako mogu da obezbede potrebne kadrove i opremu.

Član 72

Javne službe za zaštitu, spasavanje i pomoć

1. Javne službe za zaštitu, spasavanje i pomoć su:

- 1.1. vatrogasne službe koje se obezbeđuju od vatrogasnih jedinica u skladu sa Zakonom o spasavanju i gašenju požara.;
- 1.2. gorska služba spašavanja obezbeđena od stanica Gorske službe spasavanja u skladu sa standardima za organizaciju i opremu jedinice, usluga i operativnih struktura za zaštitu, spasavanje i pomoć;

1.3. spasilačku službu u pećinama i kanjonima koje su formirane od strane klubova za spasioce po pećinama u skladu sa odlukama centralnog odgovornog organa.;

1.4. usluge spasavanje u vodi koje pružaju ronionci, u skladu sa standardima za organizaciju i opremu Jedinice, službe i druge operativne strukture za zaštitu, spasavanje i pomoć;

1.5. usluga zaštite i spasavanja u slučaju ekoloških katastrofa i drugih nesreća, u organizaciji lokalnog i centralnog nivoa.

2. Služba jedinstvene istrage za prikupljanje, komunikaciju i snimanje podataka o građanima pogođenim u slučajevima prirodnih i drugih nesreća, uključujući ratno i vanredno stanje, mora da se organizuje i upravlja od strane Crvenog krsta Republike Kosovo.

3. Crveni krst Republike Kosovo će se pobrinuti za kurseve obuke za prvu pomoć i sprovodi druge efikasne javne odbrane od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, i izvršava poslove u skladu sa standardima organizovanja i oprema jedinica, ostale poslovne operativne usluge za zaštitu, spasavanje i pomoć.

Član 73

Preduzeća, ustanove i druge organizacije

1. U cilju realizacije konkretnih operativnih zadataka za zaštitu, spasavanje i pomoć, centralne ili lokalne vlasti organ koji je odgovoran mogu se baviti preduzeća, ustanove i druge organizacije, ako su u stanju da obezbede potrebne kadrove i opremu.

2. Preduzeća, ustanove i druge organizacije za sprovođenje obaveza iz stava 1 ovog člana treba da obezbedi obuku za svoje zaposlene i pripremi za delovanje u slučaju prirodnih i drugih nesreća.

3. Centralni ili lokalni organ koji je odgovoran da naknadi preduzeća, ustanove i druge organizacije posvećene sprovođenju zadataka zaštite, spasavanja i pomoć za isplaćanje od učešća u realizaciji zadataka i preparata koji nisu u svojim uobičajenim aktivnostima .

4. Vlada u njenim standardima za organizovanje i opremanje jedinica, službi i drugih operativnih struktura za zaštitu, spasavanje i pomoć treba da obuhvati i standarde za posvećenost preduzeća, ustanove i druge organizacije koje imaju specifične opreme ili drugie kapaciteta ili su obuhvaćene u važnim aktivnostima za sprovođenje odbrane, spasavanja i pomoći.

5. Ministarstvo - Agencija ili druge odgovorne institucije o vrsti katastrofe , trebalo bi da potpiše ugovore sa preduzećima, ustanovama i drugim organizacijama, gde se određuje učešće i njihove obaveze prema predviđenim uslovima u stavu 3. ovog člana.

6. U skladu sa važećim standardima za organizovanje, opremanje i obuku jedinica, službi i drugih operativnih i nevladinih organizacija, Agencija i odgovarajući lokalni organ moraju potpisati sporazum na osnovu stava 5. ovog člana, sa udruženjima i nevladinim organizacijama koje organizuju Jedinice, službe i druge slične operative.

7. Sporazumi iz stava 5 i 6 ovog člana, između ostalog, moraju posebno definisati tip i veličinu jedinica, službi i drugih operativnih struktura, u sprovođenju javnih usluga na osnovu ovog zakona, odgovornost za postizanje i održavanje spremnost i drugih vladinih obaveza koje se tiču njihovog učešća u zaštiti, spasavanje i pomoć.

8. U cilju održavanja određenog nivoa spremnosti neophodan za realizaciju zadataka zaštite, spasavanja i pomoći, preduzeća, ustanove i dobrovoljnim organizacijama, udruženjima i drugim nevladinim organizacijama bazirano na paragrafima 5 i 6 ovog člana mogu se besplatno opremiti sa priborom i opremom za zaštitu i spasavanje, za koji su dužni da održavaju. Sprema i takve

opreme mogu da se uklone samo radi zamene sa novom opremom i u slučajevima prestanka ugovora.

Član 74 **Jedinica i služba zaštite i spasavanja**

1. Ako zadaci zaštite, spasavanja i pomoći ne mogu da obavljaju profesionalne spasilačke službe, jedinice i službe zaštite i spasavanja organizovane su na sledeći način:

- 1.1. spasilačke tehničke jedinice;
- 1.2. jedinice za prvu veterinarsku pomoć;
- 1.3. jedinice i službe za radiološku, hemijsku i biološku pomoć;
- 1.4. usluge za korišćenje skloništa;
- 1.5. logističkih centara i informacija;
- 1.6. i usluge podrške;
- 1.7. ostale jedinice i usluge bazirane na proceni rizika.

2. Izuzetno od stava 1. ovog člana, organiziranje stalnih i privremenih komisija veštaka za procenu štete na zgradama i druge posebne zadatke u skladu sa planovima za vanredne situacije i procenu rizika za realizaciju zadataka zaštite, spasavanje i pomoć.

3. Vlada sa podzakonskim aktom definiše jedinice i usluge iz stava 1 ovog člana koji treba da organizuju centralne i lokalne vlasti, preduzeća, ustanove i druge organizacije u skladu sa važećim standardima za organizovanje, opremanje i obuku SOSP.

Član 75 **Zaštita od neeksplozivnih sredstava.**

1. Zaštita putem slobodne probušio sadrži - otkrivanje, bezbednosti, uklanjanja, prevoza i njihovo uništavanje..

2. Za sprovođenje zadataka iz stava 1 ovog člana primenjuju se odredbe zakona za uspostavljanje Kosovskih bezbednosnih snaga.

Član 76 **Održavanje javnog reda i mira**

U slučajevima prirodnih nepogoda i drugih nesreća na Kosovu policija je odgovorna za obezbeđivanje mira i javnog reda u ugroženim i pogođenim oblastima.

Član 77 **Mobilizacija i aktiviranje**

1. Odluku o mobiliziranju SOSP i drugih hitnih organizacija i službi donose odgovorni organi na odgovarajućim nivoima.

2. Odluka o aktiviranju SOSP-a i ostalih hitne službe u slučaju prirodnih nepogoda i drugih nesreća donosi se u skladu sa odredbama utvrđenim Nacionalnim planom za reagovanje prema relevantnim nivoima.

Član 78 **Upravljačke strukture za zaštitu, spasavanje i pomoć**

1. Operativno i taktičko upravljanje SOSOP organizuje se i sprovodi u skladu sa principima integrisanog sistema i upravljanja vanrednim situacijama i u skladu sa Nacionalnim planom reagovanja.
2. Menadžment treba da se zasniva na obaveznom sprovođenju odluka donetih od strane organa nadležnih za upravljanje jedinice za zaštitu i spasavanje, kao i druge zaštite, spasavanja i pomoći.
3. Svaki komandanta ili lider treba da imenuje zamenika. U odsustvu , on mora da odredi drugo lice da ga zameni.
4. Svaki komandant ili lider treba da zna gde mu je nadređeni i podređeni.
5. Nijednoj osobi netreba se tražiti ili dozvoliti primenu odluke, kada je slučaj u kojem se radi takva stvar izvrši zločin ili čin u suprotnosti sa međunarodnim humanitarnim pravom.

Član 79

Upravljanje jedinicama, službama i drugim operativnim strukturama

1. Operativnim jedinicama, službama i drugim operativnim strukturama organizovanih u udruženja i druge nevladine organizacije koje učestvuju u zaštiti, spasavanje i pomoć, samostalno upravljaju njihovi rukovodioci u skladu sa tehničkim i pravnim odredbama.
2. Kada zaštitu, spasavanje i pomoć ostvaruje više jedinica, službe ili perativne strukture, one moraju poštovati odluke pojedinih komandanta koji rukovode akcijama.

Član 80

Učešće snaga bezbednosti i policije

1. Ako snage bezbednosti učestvuju u zaštiti, spasavanju i pružanju pomoći njihovo menadžiranje vrše njihovi pretpostavljeni u skladu sa uputstvima datim od strane komandanta incidenta.
2. Policija, organizaciju i implementaciju zadataka u odbrani, spasavanje i pomoć treba da uradi u skladu sa pravilima i uputstvima datim od strane komandanta incidenta.

Član 81

Dužnosti komandanta incidenta

1. Komandant incidenta će:
 - 1.1. proveriti spremnost jedinice za hitne intervencije i drugih sredstava za zaštitu, spasavanje i pomoć;
 - 1.2. rukovoditi zaštitom, spasavanjem i pomoći u slučaju nesreća;
 - 1.3. obezbediti vezu i koordiniranu akciju za sve SOSOP;
 - 1.4. daje predloge za pripremu SOSOP i za oporavak od prirodnih i drugih nesreća;
 - 1.5. tražiti aktiviranje operativnih centara za vanredne situacije.
2. Komandant incidenta može da odredi odgovornog za upravljanje pojedinačne intervencije za zaštitu, spasavanje i pomoć.

Član 82

Posebna ovlašćenja

1. U vođenju odbrane, spasavanje i pomoć incidenta komandant ima pravo i dužnost da ograniči pristup neovlašćenih lica u pogođenim područjima i može da naredi da:

- 1.1. ljudi, životinje i roba presele iz zgrada i pogođenih oblasti;
- 1.2. će biti dozvoljen pristup skloništimaa;
- 1.3. da se omogući korišćenje ili postavljanje specifičnih komunikacija;
- 1.4. će biti uklonjene barijere koje ometaju uspešnu intervenciju;
- 1.5. će biti dostupni za korišćenje privatnog prevoznog sredstva za prenos povređenih ili sredstava potrebnih za zaštitu, spasavanje i pomoć;
- 1.6. priprema građana da učestvuju u spašavanju, aktivnosti u skladu sa svojim veštinama i odgovarajućim resursima za spasavanje.;
- 1.7. privatne imovine upotrebiti za potrebe zaštite, spasavanja i pomoći;
- 1.8. nekretnine koriste kao privremeno skladište za otpad, delova i drugih materijala snimljenih tokom obavljanja odbrane, spasavanje i pomoć, treba da obezbedi osnovne uslove za život;
- 1.9. uništavanje zgrada ili obaranje drveća.

2. Mere iz stava 1 ovog člana mogu se narediti i samo kada nema drugih mera ne može da obezbedi zaštitu ljudi i imovine i sprovođenje zaštite, spasavanja i pomoći i treba da se primeni više nego što je apsolutno neophodna .

3. Premeštanje ljudi iz stava 1 ovog člana se određuje ako je njihov život u neposrednoj opasnosti zbog požara, eksplozije ili drugih opasnosti u trajanju od takvih rizika. KP bi trebalo da olakša preseljenje.

4. U toku odbrane, spasavanje i pomoć komandant incidenta ima pravo da naredi drugim institucijama i organizacijama potpisnice ugovora, centralne ili lokalne vlasti nadležni za sprovođenje određenih poslova u skladu sa ovim zakonom, radi hitne izgradnje, tehničkih i drugih.

5. Ako zadaci moraju da se sprovedu u cilju spasavanja i zaštite ljudi, imovine, životinja ili životnu sredinu ili neizbežno izbegavanje rizik, komandant incidenta ima pravo da naredi da ove zadatke obavljaju fizička i pravna lica koja imaju kapacitete i adekvatne opreme. Nalog mora da bude u pisanoj formi ili usmeno u neočekivanim situacijama i mora odrediti vrstu i obim posla koji treba izvesti.

6. Za naredbe koje izdaj Komandant Incident vode se odgovarajuće beleške. Za odluke sa finansijskim implikacijama mora se izdati pismeni nalog. Kada to okolnosti dozvole mora se što pre izdati pismeni nalog. U hitnim slučajevima komadant incidenta bi trebalo da ima pravo da naredi privatnim vlasnicima stambenih zgrada i drugih objekata, da pružaju negu i privremeni smeštaj za ljude sve do odluke gradonačelnika ili Vlade.

7. Ako operacije zaštite i spasavanja sprovode regionalne ili centralne vlasti, odluku da pokrije troškove hitnih radova budu pod upravom lokalne zajednice, da to bude gradonačelnik.

Član 83

Pomoć

1. Kada se, u slučaju prirodnih katastrofa ili drugih nesreća, traži pomoć susedne zajednice u pogledu struktura i resursa zaštite, spasavanje i pomoć, komandant incidenta može zahtevati takvu pomoć, u koordinaciji sa gradonačelnikom.
2. Pored pomoći bilateralnim sporazumima, komandant incidenta može da zatraži pomoć od lokalne zajednice u najbližoj susednoj državi.
3. Pored pomoći bilateralnim sporazumima, zahteve za pomoć iz drugih zemalja u smislu snage i resursa u slučaju prirodnih nepogoda i drugih nesreća, radi se od strane Vlade.
4. Lokalne zajednice u slučajevima prirodnih i drugih nesreća mogu da pruei pomoć u lokalnoj zajednici u drugu zemlju osigurano jednim međudržavnim sporazumom.

Član 84

Sprovođenje odbrane, spasavanja i pomoć u drugim zemljama

1. Pomoć u druge zemlje u sprovođenju zaštite i spašavanja u slučajevima prirodnih i drugih nesreća i ispunjavanje međunarodnih obaveza države mora da obavi Jedinica, službe određene za operativne zaštite, spasavanje i pomoć, koje su organizovane na centralnom nivou u skladu sa ovim zakonom.
2. Jedinice, službe ili operativne strukture raspoređene u drugim zemljama za obavljanje dužnosti odbrane, spasavanje i pomoć u cilju ispunjavanja međunarodnih obaveza države rukovode njihovi komandanti ili vođe i, u skladu sa odlukama centralne vlasti ili organa i međunarodnih tela u kojima se odvijaju operacije. U slučaju neizvesnosti, treba da odluči komandanta ili lider, u skladu sa uputstvima koje odredi organ Republike Kosovo.
3. Svi članovi jedinice, usluga i operativnih struktura raspoređeni u inostranstvo na obuku, vježbe, pružanje pomoći u slučaju katastrofa ili da ispunjava međunarodne obaveze države moraju da imaju osiguranje života za slučaj smrti, trajnog ili privremenog gubitka svoje veštine za posao.
4. Na osnovu odluke odgovarajućeg iu skladu sa planovima za vanredne situacije svake jedinice, uslugu ili operativne strukture mogu biti raspoređeni u pograničnim oblastima da pruži pomoć u pograničnim područjima drugih zemalja.

Član 85

Odgovornost za zaštitu, spasavanje i pomoć

1. Odgovornost za zaštitu, spasavanje i pomoć treba da se odredi na stambenim zgradaama, ustanova i drugih organizacija u skladu sa rizicima u stambenim područjima.
2. Odgovornost za zaštitu, spasavanje i pomoć treba da vodi ličnu i uzajamnu implementaciju zaštitu građana da organizuje i koordinira realizaciju zadataka zaštite, spasavanja i pomoći u okviru svojih oblasti.

Član 86

Amblem

1. Amblem angažiranih članova SOSOP obuhvata:
 - 1.1. amblem kojim se dokazuje članstvo;
 - 1.2. amblem kojim se dokazuje položaj;
 - 1.3. amblem kojim se dokazuju odgovarajuće nadležnosti.
2. Zabranjuje se reprodukcija ili neovlašćeno korišćenje amblema i uniforme svaka reprodukcija grba i sredstva za promet i uslugama o i zaštite, spasavanja i pomoći.

3. Amblemi utvrđenih podzakonskim aktom od strane Vlade.

4. Podzakonskim aktom Ministarstvo utvrđuje tip, oblik i jedinstveni model za SOSIP.

Član 87 Nagrade i priznanja

1. Za izuzetne rezultate u zaštiti i spašavanju od prirodnih i drugih nesreća, daju se priznanja i nagrade za:

- 1.1. doprinos prevenciji rizika;
- 1.2. doprinos u sprovođenju odbrane, spasavanje i pomoć;
- 1.3. hrabre akcije;
- 1.4. pronalazke i inovacije;
- 1.5. dostignuća u razvoju i istraživanju;
- 1.6. uspeh u obuci i veštini;
- 1.7. životno delo u oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

2. Priznanja i nagrade iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva.

Član 88 Skupština Kosova

U smislu ovog zakona Skupština vrši sledeće poslove:

- 1.1. određuje osnovne smernice za organizovanje i sprovođenje zaštite od elementarnih i drugih nepogoda;
- 1.2. usvaja nacionalni program za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, koje je predložila Vlada;
- 1.3. nadgleda sprovođenje nacionalnog plana i sprovođenje zaštite od elementarnih i drugih nepogoda;
- 1.4. na predlog Vlade, odlučuje o snabdevanju resursa i druga pitanja od oporavka od velikih prirodnih nepogoda.

Član 89 Vlada Republike Kosovo

Vlada obavlja sledeće poslove:

- 1.1. usmerava i usklađuje organizovanje, pripremanje i sprovođenje zaštite od elementarnih i drugih nepogoda u zemlji;
- 1.2. usvaja godišnji plan za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća;
- 1.3. usvaja nacionalni plan reagovanja u vanrednim situacijama;
- 1.4. rukovodi zaštitom, spasavanjem, pomoć i oporavak od velikih prirodnih nepogoda i drugih nesreća;

1.5. organizuje međunarodnu pomoć u slučajevima prirodnih i drugih nesreća;

1.6. Skupština predlaže usvajanje nacionalnog programa za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

Član 90 Komisije za procenu štete

1. Procene štete u slučaju prirodnih nepogoda i drugih nesreća i priprema predloga za oporavak od takve katastrofe, od strane komisije na centralnom i lokalnom nivou.

2. Članovi Odbora iz stava 1 ovog člana određuju se u eksperte, predstavnicima javne uprave, lokalne zajednice, javnih službi, organizacija i osiguravajućih društava.

3. Od oštećene strane traži se i da prikuplja dokaze u vezi sa oštećenjem nastalih od prirodnih i drugih nesreća, o svom trošku i predati odboru za razmatranje i usvajanje.

4. Na predlog Ministarstva, Vlada utvrđuje sastav komisije i metodologija procene materijalne štete i druge posledice od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

Član 91 Zadaci gradonačelnika

Gradonačelnik obavlja poslove kao što sledi:

1.1 obezbedi ostvarivanje priprema za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća;

1.2. donosi planove reagovanja u vanrednim situacijama na lokalnom nivou;

1.3. određuje vrstu i veličinu SOSP;

1.4. stara o sprovođenju mera za sprečavanje i ublažavanje posledica od prirodnih nepogoda i drugih nesreća;

1.5. upravlja za zaštitu, spasavanje i pomoć, oporavak od prirodnih i drugih nesreća;

1.6. brine da informiše građane o opasnostima, stanje zaštite i preduzetih mera zaštite;

1.7. određuje Komandanta incidenta sa preporukom Urgentnog Menaširanja.

Član 92 Upravljanje

1. Menadžment preduzeća, ustanova i druge organizacije imaju obavezu da:

1.1. briga za primenu preparata za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća;

1.2. upravlja zaštitu, spasavanje i pomoć u slučajevima prirodnih i drugih nesreća.

2. Za potrebe operativnog i tehničkog upravljanja zaštite, spasavanja i pomoći, menadžment postavlja komandanta incidenta ili menadžera i usvaja planove reagovanja u vanrednim situacijama.

3. Komandanta incidenta i strukture iz stava 2 ovog člana utvrđuje se od strane predstavnika preduzeća, ustanova i drugih organizacija i institucija koje pružaju medicinski tretman od regionalnog značaja.

POGLAVLJE IX ADMINISTRACIJA

Član 93 Dužnosti ministarstava

1. Vlada upravlja i usklađuje aktivnosti ministarstava u oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.
2. Resorna ministarstva su odgovorna za sprovođenje mera za sprečavanje prirodnih nepogoda i drugih nesreća, odnosno smanjenje posledica u okviru svojih ovlašćenja.
3. Resorna ministarstva su odgovorni za stanje spremnosti za obavljanje delatnosti u okviru svojih nadležnosti u slučajevima prirodnih i drugih nesreća.
4. Dužnosti i odgovornosti centralnih institucija i reagovanje u vanrednim situacijama uspostavljene u Nacionalni plan reagovanja.

Član 94 Agencije za vanredne situacije i njeni zadaci

1. Agencije za vanredne situacije deluju kao izvršna agencija u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova i direktno odgovora ministarstvu.
2. Agenciju predvodi izvršni direktor u skladu sa važećim pravilima za imenovanje viših službenika u državnoj usluzi.
3. Organizaciona struktura Agencije reguliše podzakonski akt koji je usvojila Vlada.
4. Agencija obavlja tehničko upravljanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, posebno
 - 4.1. izradu predloga za razvojne projekte i istraživanja;
 - 4.2. izradu predloga za program i nacionalnom planu;
 - 4.3. negu organizacije i funkcionisanja monitoringa, upozorenja i alarma
 - 4.4. planiranje, osnivanje, funkcionisanje i održavanje jedinstvenog sistema komunikacije, informacije i utvrđivanje uslova za integraciju drugih sistema;
 - 4.5. izrade procene rizika i tehničke dokumentacije odbrambenog planiranja, spasavanje, pomoć, usmeravanje i koordinacija mera za sprečavanje i ublažavanje posledica;
 - 4.6. praćenje i obaveštavanje o riziku i daje smernice za rad sa njima;
 - 4.7. izradu nacionalnih planova za vanredne situacije u saradnji sa ministarstvima i vladinim agencijama;
 - 4.8. organizovanje, opremanje i obuku centralnih struktura za zaštitu, spasavanje i pomoć i drugih objekata za zaštitu, spasavanje i pomoć i stvara uslove za funkcionisanje organizacione strukture integrisanih sistema upravljanja u vanrednim situacijama;
 - 4.9. nadzor i koordinacija organizacije SOSP i druge usluge.
 - 4.10. pripreme nastavnih planova i programa, organizovanje i sprovođenje obuke i obuke o zaštiti, spasavanje i pomoć;

- 4.11. klasifikacija sredstava za zaštitu, spasavanje i pomoć i
- 4.12. stvaranje i održavanje nacionalnih materijalnih rezervi za slučajeve prirodnih nepogoda i drugih nesreća.
5. Agencija je odgovorna za razvijanje koordinirane SOSP u zemlji, u skladu sa procenom rizika i reagovanje u vanrednim situacijama, planovima i standardima koje je Ministarstvo.
6. Na polju odbrane, spasavanja i pomoći Agencija ima pravo na osnovu odluke Vlade, ili na zahtev komandanta incidenta kako bi osiguralo pogođene resurse populacije pomoć ili opreme i specifičnih sredstava za zaštitu i neophodnog spasavanja za delovanje struktura zaštite, spasavanja i pomoći i ostale druge urgentne usluge..
7. Pomoć u resurse, opremu i sredstva zaštite može da bude slobodna, a na osnovu relevantnih sporazuma.
8. Takva pomoć, posebno, može se dati da se obezbedi odgovarajući nivo spremnosti da sprovede zadatke zaštite, spasavanja i pomoć, u skladu sa standardima koje je odredilo Mministarstvo.

POGLAVLJE X NADZOR

Član 95 Kancelarija Glavnog inspektora

1. Inspektorat Kosova za zaštitu i spasavanje od prirodnih nepogoda i drugih nesreća vrši nadzor nad realizacijom odredaba ovog zakona i drugih propisa, koji regulišu zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.
2. Inspektor tokom inspekcije nadgleda:
- 2.1. sprovođenje mera za sprečavanje i ublažavanje posledica prirodnih i drugih nesreća;
 - 2.2. stanje planova i drugih priprema za zaštitu, spasavanje i pomoć;
 - 2.3. ostvarivanje dužnosti osmatranja, obaveštavanja i uzbunjivanja;
 - 2.4. veštine, oprema i spremnost SOSP i ostale hitne službe.
 - 2.5. način administrativnih i tehničkih pitanja u zaštiti od prirodnih katastrofa i drugih katastrofa.
3. Ministarstvo podzakonskim aktom utvrđuje način nadzora glavnog inspektora u oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća

POGLAVLJE XI STRUČNI RAD, ZDRAVLJE I OSIGURANJE NA RADU

Član 96 Posebni uslovi rada

1. Za radnike za zaštitu i spasavanje od prirodnih nepogoda i drugih nesreća važe pravila kao za radnike civilne uprave, ako nije drugačije utvrđeno ovim Zakonom.

2. U skladu sa opštim pravilima, državnih službenika u zaštitu i spasavanje u određene zadatke navedene u sistematizaciji imaju obavezu da rade u skladu sa specifičnim uslovima usluge, uključujući i rad noću, vikendom, praznikom, slobodne dane, redovne obaveze ili privremeno, rad na terenu ili rad nepravilnog rasporeda.

3. Zbog zahteva za usluge, državnih službenika u oblasti zaštite i spasenja su obavezni da rade na diskreciji njihovih supervizora u posebnim okolnostima za rad nepravilnog rasporeda i pod neregularnim uslovima rada, uključujući i specifične rizike opterećenja na poslu.

4. Prekovremeni rad, posvećenost, rad na pripravnosti, ili rad u određenoj zemlji bi trebalo da bude naređeno, osim ako nije propisano opšto pravilo, i zbog zahteva usluge kako sledi.

4.1. neposredna opasnost od katastrofe ili druge nesreće ili objavljenom pretnjom zapaljivih goriva;

4.2. slučajevima prirodnih i drugih nesreća koje zahtevaju pojačanja organa upravljanja, usluga, radne jedinice i strukture koje vrše poslove zaštite, spasavanja i pomoć, ili kada takve operacije treba da nastave dalje;

4.3. okolnosti u kojima je pružanje pomoći u slučajevima prirodnih i drugih nesreća u zajednicama ili drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama na osnovu odluke organa;

4.4. situacije posle pojave prirodnih nepogoda i drugih nesreća i dobro snabdevanje osnovnih uslova za život u pogođenim oblastima, uključujući i procenu štete izazvane katastrofom;

4.5. Dodatna pretnja napada u zemlji, direktno iz ratne opasnosti, vanrednim uslovima, povećan nivo pripremljenosti za krizne situacije, ili, ako izmenjena bezbednosna situacija predstavlja rizik po ljude, robe, životinje, kulturne baštine ili životnu sredinu na višem stepenu;

4.6. nastavak rada u odsustvu ili gubitak radnika kako bi se obezbedilo nesmetano funkcionisanje centara za hitne slučajeve upozorenja i usluge dežurstva i sposobnost potrebnu za sprovođenje mera zaštite, spasavanja i pomoći kao i gore navedene podrške uslugama.

5. Posao van radnog vremena u pisanoj formi. Ako to nije moguće zbog hitne zaštite i spasavanja treba da bude usmena naredba. U takvim slučajevima pismena naredba mora da se podnese u državnu službu najkasnije do kraja nedelje u nedelju u kojoj je dat nalog. Prekovremeni rad može trajati i do šest (6) sati dnevno, dvadeset (20) časova nedeljno, osamdeset (80) časova mesečno i sto osamdeset (180) sati godišnje. Vremenska ograničenja treba da se određuju na osnovu proseka šest meseci.

6. Državnim službenicima u zaštiti i spasavanju treba dati pravo da se koriste specijalni dodatci za rad u posebnim uslovima u skladu sa važećim zakonom.

7. Državne službenike u zaštiti i spašavanju, određene od strane pretpostavljenih, a oni koji vrše operativne dužnosti, dužni su da nose sa sobom tehničku opremu kako bi se informisali o opasnosti ili mestu dešavanja katastrofe, osim za vreme praznika ili kada su u inostranstvu.

8. Državni službenici u oblasti zaštite i spasavanja određenih operativnih zadataka za zaštitu, spasavanje i pomoć treba da se obezbedi za slučaj gubitka života, gubitka stalnog ili privremen radne sposobnosti koje se javljaju u slučajevima prirodnih i drugih nesreća, a i tokom vežbe, obrazovanje ili obuke.

9. SOSP članove i građane koji dobrovoljno učestvuju u zadacima za zaštitu, spasavanje i pomoć po ovom zakonu, takođe se zahteva da imaju posebno osiguranje.

10. Pravo na dugi rok osiguranja ili obaveznog penzijskog osiguranja, su državni službenici u zaštiti i spasavanju određenih operativnih zadataka za zaštitu, spasavanje i pomoć, u skladu sa važećim zakonom.

Član 97

Naknada za rad u posebnim uslovima

1. Državni službenici u oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća koji su potrebni za rad u posebnim uslovima, pored naknade predviđene zakonom o platama državnih službenika dobiće kao što sledi:.

1.1. dvadest od sto (20%), prilikom vršenja dužnosti organizacione, upravljačke i operativne kontrole;

1.2. petnaest od sto (15%), prilikom obavljanja stručne i tehničke poslove vezane za inteligenciju, bezbednost, raseljavanje i uništavanje eksplozivnih sredstava;

1.3. deset od sto (10%), pri obavljanju tehničkih zadataka, analitičke, nadzornih i operativne dužnosti;

1.4. pet od sto (5%), kada obavlja tehničke poslove i pomoćne fizičke.

2. Procenat davanja iz stava 1. ovog člana utvrđuje se srazmerno obimu, vrsti i prirodi posla i priroda obavljenog posla u posebnim uslovima i van odgovornosti.

Član 98

Rad u odvojenim smenama i promeno radno vreme

1. Radni dan državnih službenika odbrane i spasavanja ne bi trebalo da prelazi dvanaest (12) sati dnevno . Prosečan dnevni rad državnih službenika trebalobi da se računa kao prosek posla za period koji ne bi trebalo da bude viši od šest meseci.

2. Rad ne smene obuhvata rad u kojima zaposleni rade dvanaest (12) sati rotirajući raspored, a zatim za dvadeset i četiri (24) ili četrdeset i osam (48) sati imaju odmor takodje se radi pod posebnim rasporedima za jutro, popodne, ali ne u redosledu. Ako rad ide u smenama, ili na rotirajući sistem, mora da se obezbedi periodične promene smene.

3. Državni službenik u zaštiti i spašavanju koji rade na sistemu smene treba imati minimalni dnevni i nedeljni odmor kao što je definisano u roku koji ne može proći šest (6) meseci.

4. Ako državni službenik u odbrani i spasavanja bude prisiljeni da radi i u slobodnim danima zbog potrebe službe, onda mu se treba dati nedeljni odmor u tekućem mesecu, ili najkasnije sledećeg meseca .

5. Rad u smenama može biti odredjen na osnovu odluke supervizora zbog zahteva usluge iz stava 4. člana 101. ovog zakona , privremene mere da se obezbede osnovni uslovi za život u pogođenim oblastima, ili dok više nisu potrebne radne smene .

6. Državnih službenika u zaštiti i spašavanju koji rade u sistemu smena ili rotacije trebaju imati pravo na isplatu sredstava za izdržavanje, ako je nemoguće dobiti redovne obroke u roku radnog vremena. Plata za rad noću treba da bude trideset od sto (30 %) veća.

Član 99

Rad van navedenih opterećenja

Ako rad za državnog službenika koji radi u oblasti zaštite i spasavanja premašuje stopu prikazivanja podešenu mesečno ili nedeljno, razlika treba da se računa kao prekovremeni rad koji

ne sme da prelazi dvadeset (20) sati nedeljno ili osamdeset (80) sati mesečno, ako nije moguće da se promeni radno vreme u skladu sa odredbama ovog zakona .

Član 100

Dežurna služba i drugi posebni uslovi za rad

1. Državni službenici u zaštiti i spasavanju moraju vršiti dežurnu službu na radnom mestu ili na bilo kom drugom drugom određenom mestu.

2. Pozivni stanje kod kuće ne treba računati na normativnih nedeljnih ili mesečnih obaveza. Ako državni službenik u odbrani i spasavanja rad obavlja u na tom vremenu, ti sati treba se računati kao prekovremeni rad.

3. Na osnovu odluke supervizora, koji je sam ili sa zahtevom komandanta incidenta, državni službenik u odbrani i spasavanja mora nastaviti rad ukoliko prirodna nepogoda ili drugia nesreća se dešava u toku redovnog radnog vremena i odbrambenih operacija, ako spasavanje i pomoć nisu završeni u toku redovnog radnog vremena. Ovaj rad treba smatrati prekovremeni rad.

Član 101

Rad u neadekvatnim uslovima

1. Državn službenik u oblasti zaštite i spasavanja su primorani da rade u uslovima, uključujući neprikladne buke, vibracija, kontaminirana područja, aerosoli, gasovi, opasne hemijske supstance, eksplozivne naprave i eksploziva i drugih opasnih materija, ako su obučeni za realizaciju zadataka u takvim uslovima i opremljeni ličnom zaštitnom opremom.

2. Ukoliko državni službenik ne poseduje neophodnu ličnu zaštitnu opremu, ima pravo da odbije takv zadatak i odmah obavesti narednog višeg rukovodioca.

3. Državni službenik u zaštiti i spašavanju koji su ostali invalidi zbog povreda zadobijenih na radu ili profesionalne bolesti ili tokom primene zaštite, spasavanje i pomoći, predodrediće se na drugo mesto odgovornog organa, u odnosu na preostale sposobnosti za rad ili se daje pravo na profesionalnu rehabilitaciju.

4. Pravo na premeštaj dužnosti na lokalne vlasti ili profesionalnoj rehabilitaciji se odnosi na državne službenike na lokalnom nivou u oblasti zaštite i spasavanja. Ako premeštaj nije moguć ili ako profesionalna rehabilitacija se ne može smatrati odgovarajućom, onda se u takvim okolnostima aplicira važeći zakon.

Član 102

Dodatni slobodni dani i naknada dužine radnog staža

1. Za potrebe održavanja psihološkog statusa državnih službenika za dužnosti roniocau u zaštiti i spasavanju i ili odbrane neočekivanih događaja, dobiće dodatnih petnaest (15) dana odmora redovnih godišnjih odmora.

2. Državni službenik u oblasti zaštite i spasavanja koj su dodeljeni za operativne dužnosti da zaštiti, spasi i pomogne u skladu sa njihovom sistematizacijom za više od deset godina imaju pravo na svaku godinu radnog staža da primi pet odsto (5%) na osnovnu platu u službi.

3. Ministarstvo po podzakonskim aktom propisuje način i okolnosti pod kojima se mogu koristiti ovi slobodni dani .

Član 103

Pravna pomoć

1. Državni službenik u zaštiti i spašavanju koji su subjekt povrede, kao rezultat njihovih akcija u obavljanju poslova zaštite, spasavanja i pomoći imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć koju pružaju centralni ili lokalni organi.
2. Pravna pomoć se treba obezbediti od strane organa državnih službenika, ako se utvrdi da su postupali u skladu sa propisima i profesionalnim standardima koji se odnose na sprovođenje mera zaštite, spasavanja i pomoći.
3. Pravo na besplatnu pravnu pomoć treba da važi i za građane uključeni u odbranu, spasavanje i pomoć za vreme trajanja angažovanja.

Član 104 Zdravlje i bezbednost na radu

1. U cilju realizacije zadataka iz oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća treba da primenjuju odredbe zakona koji regulišu bezbednosti i zdravlja na radu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
2. Podzakonskim aktom definišu se mere i postupci kako bi se osiguralo zdravlje i bezbednost radnika, članova SOSP, kao i pripadnici Jedinice, službe i operativnih struktura u okviru udruženja i drugih nevladinih organizacija.

Član 105 Štrajk

1. Tokom napada, lica profesionalno angažovanih u zaštiti od prirodnih nepogoda i drugih nesreća su dužni da obezbede:
 - 1.1. nesmetan rad sistema monitoringa, upozorenja, alarma i elektronskih komunikacija;
 - 1.2. nesmetan rad sprovođenja operativnih i tehničkih poslova kako bi se obezbedilo funkcionisanje organa upravljanja ili drugim organima za zaštitu, spasavanja i pomoć.
2. Tokom prirodne nepogode ili druge nesreće, ili kada se objavi neposredna opasnost dogodi, licima iz stava 1 ovog člana su uskraćena prava da uđu u štrajk.
3. Korišćenje alarmnih signala i zaštitne opreme, spašavanje i pomoć za štrajk je zabranjen.

POGLAVLJE XII OBRAZOVANJE I OBUKA

Član 106 Obrazovanje

1. Elementarno obrazovanje obezbeđuje bazično znanje o rizicima i prirodnim nepogodama i druge nepogode i načinu odbrane od takvih nepogoda.
2. Srednje i univerzitetsko obrazovanje obezbeđuje znanje odbrane od prirodnih nepogoda i drugih nepogoda u zavisnosti oblasti obrazovanja.

Član 107 Obuka za ličnu i uzajamnu zaštitu

Obuka stanovnika za ličnu i uzajamnu zaštitu i sprovođenje mera zaštite obezbeđenih od strane centralnog nivoa i lokalnog nivoa kao dodatna obuka.

Član 108 Obuka i stručno osposobljavanje

1. Obuka pripadnika SOSP i druge hitne službe za obavljanje poslova u ovoj oblasti treba da obuhvati bazične i avansirane obuke.
2. Bazična obuka članova SOSP kao i ostalih službi za zaštitu ne može trajati više od petnaest (15) dana, dok su dodatne obuke najviše pet (5) dana u godini,
3. Dodatna obuka za zaštitu i spasavanje od prirodnih nepogoda i drugih nesreća na osnovu propisa, organizuju se u slobodne dane,
4. Članovi SOSP i druge hitne službe pozivaju se na obuku kroz sredstva koja se koriste za aktiviranje poziva. Prema pravilima, pozivnice treba da se dostave trideset (30) dana pre početka obuke.

Član 109 **Neučestvovanje u obuci**

Na njegov zahtev, učesnik SOSP je dozvoljeno privremeno izuzeće od treninga, kada je

- 1.1. nije u stanju da učestvuje u obuci, zbog bolesti ili povrede;
 - 1.2. u vreme poziva za učešće na obuci nalazi se u školi ili u vreme te obuke on je određen da uradi neku kontrolu, test i da učestvuje u obaveznim vežbama;
 - 1.3. brine se o članu svoje porodice;
 - 1.4. posle prijema poziva za učešće na obuci ima smrtni slučaj u porodici ili;
 - 1.5. dolaskom na trening biće uvučen u tešku situaciju iz drugih razloga.
2. Profesionalni treninzi takođe mogu biti otkazani zbog sezonske potrebe poljoprivrednih radova
 3. Zahtev za nedolazak na obuku treba da podnese u roku od osam (8) dana, od početka prijema poziva datum.

Član 110 **Centar za obuku**

1. Za potrebe obuke i u oblasti zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća osniva se Centar Integrisanih Obuka za obuku u okviru Agencije za vanredne situacije.
2. Centar za obuku je odgovorn za primenu specifičnih programa obuke za članove SOSP i drugim članovima službe hitne jedinice, službi i drugih operativnih struktura udruženja, nevladinih organizacija i drugih institucija.

Član 111 **Programi obuke**

1. Trening i obuka u zaštiti od prirodnih i drugih nesreća treba da bude organizovan u saradnji sa relevantnim centralnim i lokalnim odgovarajućim institucijama.
2. Ministarstvo odobrava sprovođenje obuke zasnovane na državnim obavezama u zaštiti od prirodnih i drugih nesreća u međunarodnim organizacijama u skladu sa međunarodnim sporazumima.

3. Ministarstvo podzakonskim aktom definiše programe osnovna i napredna obuka za pripadnike Jedinice, službe, udruženja, nevladine organizacije, ustanova i preduzeća, kao i da zadovolje zahteve organizacijama koje pružaju obuku u zaštiti od prirodnih i drugih nesreća.

GLAVA XIII FINANSIRANJE

Član 112 Finansijski resursi

Zaštita od prirodnih nepogoda i drugih nesreća finansiraju se;

- 1.1. Budžet Republike Kosova;
- 1.2. budžeta opština;
- 1.3. rate osiguranja;
- 1.4. iz dobrovoljnih donacija;
- 1.5. međunarodna pomoć;
- 1.6. finansijskih sredstava preduzeća, ustanova i drugih organizacija;
- 1.7. ostali izvori.

Član 113 Ukupni troškovi

1. Administrativne aktivnosti, tehničke i druge nadzorne aktivnosti koje se odnose na zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća u okviru ovlašćenja državnog budžeta finansira Republike Kosovo.
2. Finansiranje aktivnosti koje se odnose na zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i drugih problema na lokalnom nivou čine lokalne vlasti u okviru svojih ovlašćenja.
3. Tela na centralnom i lokalnom nivou u skladu sa svojim obavezama obezbedi finansijska sredstva za pokrivanje troškova zaštite, spasavanja i pomoći potrebno da se zaštiti zdravlje i život ljudi, životinja, robe i životne sredine.
4. Preduzeća, ustanove i druge organizacije koje su potrebne da organizuju strukturu zaštite i spasavanja, kao i sprovođenje mera i zadatke koji se odnose na zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, obezbeđuju sredstva za radnike nadoknadu gubitaka u smislu prihoda tokom obuke, kao kao i finansijska sredstva za pokrivanje troškova pripreme za vežbe i druge troškove u vezi sa zaštitom.
5. Troškovi odbrane operacija, spasavanje i pomoć u slučajevima nesreća prouzrokovanih od strane nepoznatih lica koja su obuhvaćena lokalnim nivoom gde se takva nesreća dogodila, odnosno da li su centralni zadaci zaštite, spasavanja i pomoći u njenoj nadležnosti.

Član 114 finansiranje oporavka i rekonstrukcije

Finansijska sredstva za dobrobit pomoći za obnovu i oporavak obezbeđuju se iz budžetu Republike Kosovo odlukom Vlade.

Član 115 Pokriće troškova

1. Fizičko ili pravno lice koje namerno ili usled nepažnje prouzrokuje opasnost da troškovi završe hitnom intervencijom, ili izazove nesreću je dužan da snosi troškove:

- 1.1. intervencije za zaštitu i spašavanje;
- 1.2. oporavak i rehabilitaciju;
- 1.3. potraživanja posvećena fizičkim licima i pravnim licima.

2. Ako je pretnja ili nesreća uzrokovana više od jedne osobe i nije moguće, njihove pojedinačne identifikacije, oni su odgovorni za otplatu troškova zajedno bez razlike.

3. Izuzetno od stava 1. ovog člana, svako fizičko ili pravno lice, koje je zbog nemarnosti, nedostatka obuke ili zbog neadekvatne opreme uzrok nesreće ili pretnja ili situaciju koja je rezultirala troškove hitne intervencije su u obavezi da plati troškove u odnosu na troškove intervencije koje odredi Vlada.

4. Vlada određuje delatnosti za koje učesnici moraju da pokriju srazmerni deo štete bez obzira na uzrok i odgovornosti za nesreću u kojoj učesnici imaju potrebu za osiguranje. Srazmerni deo troškova će biti pokriven od strane osiguravajućeg društva, ili sami učesnici, ako nisu osigurani

5. Finansijska sredstva prikupljena od uplate hitne intervencije ili intervencije će se smatrati srazmernim sredstvima namenjeno za spasilačke službe, ili operativnih struktura koji su završili intervenciju i može se koristiti samo za aktivnosti u okviru ovog zakona.

GLAVA XIV KAZNE NE ODREDBE

Član 116 Novčane kazne

1. Novčanom kaznom od hiljadu (1.000) do pethiljade (5.000) € kazniće se fizičko ili pravno lice ako:

- 1.1. ne obavesti odmah najbliži centar alarma, policije ili požarne jedinice rizik od katastrofe ili druge nesreće bez obzira da li ih vidi ili je obavešten u skladu sa članom 6 ovog zakona;
- 1.2. ako ne izvrši, ili na bilo koji način izbegava izvođenje materijalnih obaveza utvrđenih u stavu 1. člana 25 ovog zakona;
- 1.3. poslodavac je dužan da ukloni sa posla ili radnog mesta SOSP učesnika ili građanina koji dobrovoljno učestvuje u sprovođenju zaštite, spasavanja i pomoć na osnovu ovog zakona ili bilo kog drugog uzroka štete zbog vršenja poslova iz stava 4 člana 27 ovog zakona;
- 1.4. ako se u roku od petnaest (15) dana ne obavesti relevantne organe za promene podataka navedene u članu 35 ovog zakona;
- 1.5. ako ne obezbedi uslove ili mogućnosti za ostvarivanje lične i uzajamne zaštite radnika ili ne ostvaruje odbrambene mere predviđene stavom 1. člana 8 ovog zakona;
- 1.6. ako u procesu rada, koristi, proizvodi, prevozi ili deponira opasne materijale, kao što su: nafta i drugi derivati, izvršava aktivitetu ili radi sa sredstvima koja predstavljaju rizik za

nastanak nesreće ili ne radi procenu opasnosti i plan urgentnog reagovanja prema stavu 2. člana 38 ovog zakona;

1.7. ako u odnosu na širinu i stepen rizika, sa svojim troškovima ne osniva i ne održava spremnost za delovanje li ne organizuje potrebne snage za spasavanje i pomoć ili ne dostavlja obaveštenje i alarm radnicima i okolnih stanovništva o opasnosti ne surađuje u finansiranju pripremnih aktivnosti u vezi preduzeća, ustanove i druge organizacije ili lokalnih tela u proporciji sa rizicima kreira svoju aktivnost u skladu sa stavom 3 člana 38 ovog zakona;

1.8. ne obrađuje planove hitne intervencije ili ne planira sprovođenje odbrambenih mera i određenih zadataka odbrane, plana sprovođenja mera zaštite i zadatke koji su dodeljeni zaštiti, spasavanju i pomoći u slučajevima prirodnih i drugih nesreća kao što je definisano u stavu 4. člana 38 ovog zakona;

1.9. ukoliko vlasnik ili imalac stambenih zgrada ili drugih objekata koji ne preduzme zaštitne mere predviđene, ili pod uslovom ne nudi zaštitu za spasavanje i pomoć na osnovu člana 39 stav 1, da li ili ne preduzme mere da obezbedi zaštitu kulturne baštine i životne sredine iz stava 2 člana 39 ovog zakona;

1.10. Ukoliko vlasnik ili korisnik stambene zgrade ili druge zgrade ne pomažu rad nadležnih odbrane i spasavanja i ne dostavi podatke o zgradi, ili informacije o stanovnicima i ostalim korisnicima u zgradi iz stava 3 člana 39 ovog zakona,

1.11. da na zahtev gradonačelnika ne sastavi odgovor planove za vanredne situacije navedene u stavu 3. člana 46 ovog zakona;

1.12. ukoliko vlasnik ili korisnik objekata namenjenih za javno snabdevanje vodom, proizvodnje, transporta ili skladištenja hrane, lekova i hrane za životinje, javnim zdravstvenim službama, ili zaštite i obrazovanja deca, ne nudi zaštitu ili ne sprovodi mere predviđene za radiološku, hemijsku i biološkog oružja iz stava 2 člana 61 ovog zakona,

1.13. ako kao investitor ne obezbedi izgradnju skloništa u skladu sa odredbama člana 64 ovog zakona;

1.14. ako kao vlasnik ili korisnik skloništa ne održava u skladu sa uslovima predviđenih za upotrebu, ili u slučaju opasnosti ne omogućava ljudima, pristup za koje je skloništa namenjeno prema odredbama člana 65 ovog zakona..

1.15. ako ne izvrši odgovarajuće organizovanje za izvršavanje obaveza, ne brine o stručnom usavršavanju radnika ili ne preduzima druge aktivnosti za delovanje tokom prirodne nepogode i drugih nepogoda stav 2 člana 73. ovog zakona;

1.16. ako sprečava sprovođenje mera ili ne deluje u skladu sa navedenim merama u upravljanju zaštite i spasavanja komandanta incidenta je navedeno u paragrafima 1, 3 i 4 člana 82 ovog zakona;

1.17. ako kopira ili nezakonito koristi znakove i uniforme SOSP ili ih kopira i pusta u opticaju i koristi drumska vozila i druga vozila koja prevoze SOSP, prema stavu 2. član 86. ovog zakona;

1.18. Ako postupa u suprotnosti sa rešenjem izdato od strane Kancelarije Generalnog Inspektora AME prema uredbi člana 95 ovog zakona inspektora za zaštitu i spasavanje od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

2. Uz novčanu kaznu od sto (100) do dvestapedeset (250) €, kazniće se pravno lice, odnosno odgovorno lice samozaposlenih ako deluje u suprotnosti sa stavom 1 ovog člana.

Član 117

Novčanom kaznom od hiljadu (1000) do hiljadu i petsto (1.500) €, kazniće se preduzeće, ustanova ili organizacija, ako ne uspostavi, ne održava i ne obezbedi rad uređaja upozorenja da upozori stanovništvo ili ukoliko takve uređaje ne integrišu u javnom sistemu alarma postavljeni u stavu 3 Član 38 ovog zakona.

Član 118

Novčanom kaznom od hiljadu (1000) do hiljadu i petsto (1.500) € kazniće se za prekršaj odgovorno lice centralnog ili lokalnog nivoa ako:

- 1.1. ne rade procene rizika za oblast odgovornosti iz stava 2. podstav 2.5 člana 37 ovog zakona;
- 1.2. ne radi lokalna reagovanje u vanrednim situacijama planovi iz stava 2. podstav 2.5 člana 37 ovog zakona.

Član 119

1. Novčanom kaznom od dvesta (200) € do petsto (500)€ kazniće se svako lice koje:

- 1.1. u svojstvu člana SOSP nje izvršena, ili izbegava učestvovanje u strukturama iz stava 1 člana 16 ovog zakona;
- 1.2. u svojstvu dobrovoljnog učesnika u SOSP ne obučava se izvršavanje zadataka u skladu sa propisima iz stava 3 člana 16 ovog zakona;
- 1.3. ne ispunjava materijalne obaveze i ostavlja na raspolaganje SOSP, za korišćenje vozila, mašina, opreme i druge materijale, objekte, zgrade, sredstva i izvore energije i resurse neophodne za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, prema stavu 1 člana 25 ovog zakona;
- 1.4. bez opravdanog razloga, ne pojavljuje se u određeno vreme ili mesto, ili ne dostavi materijal na zahtev odgovornog iz stava 1 člana 26 ovog zakona,
- 1.5. u svojstvu vlasnika ili korisnika stambene zgrade na zahtev gradonačelnika odbija da primi evakuisano stanovništvo i osobe pod rizikom iz stava 2 člana 60 ovog zakona.

2. Novčanom kaznom od hiljadu (1000) do hiljadu i petsto (1.500) € kazniće se za prekršaj lice koje ometa sprovođenje mera ili ne postupa u skladu sa merama koje je postavio komandant incidenta u upravljanju zaštitom i spasavanjem utvrđenim u stavovima 1, 3, 4 člana 82 ovog zakona.

GLAVA XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 120 Donošenje zakona

1. Osnovana tela ovim zakonom su dužna da izdaju podzakonske akte predviđene ovim zakonom, godinu dana nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 121 Prestanak važenja

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon br. 02 / L - 68 za zaštitu od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

Član 122
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 04/L-027
22.septembar 2011.god.

Proglašeno Ukazom Br. DL-037-2011, dana 07.10.2011, od strane Presednice Atifete Jahjaga.